

UREDBA (EU) št. 233/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 11. marca 2014

o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 209(1) in 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽¹⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ta uredba je sestavni del politike Unije za razvojno sodelovanje in eden od instrumentov, ki podpirajo zunanje politike Unije. Nadomešča Uredbo (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, ki je prenehala veljati 31. decembra 2013.
- (2) Boj proti revščini ostaja glavni cilj razvojne politike Unije, kot je določeno v poglavju 1 naslova V Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in poglavju 1 naslova III v petem delu Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), v skladu z razvojnimi cilji tisočletja ter drugimi mednarodno dogovorjenimi razvojnimi zavezami in cilji, ki so jih odobrile Unija in njene države članice v okviru Združenih narodov (ZN) in drugih pristojnih mednarodnih forumov.
- (3) Skupna izjava Sveta in predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta ter Evropskega parlamenta in Komisije o razvojni politiki Evropske unije: „Evropsko soglasje“ ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: Evropsko soglasje) in njegove dogovorjene spremembe, zagotavlja splošni politični okvir, usmeritve in izhodišče za usmerjanje izvajanja te uredbe.

- (4) Sčasoma naj bi pomoč Unije prispevala k zmanjšanju odvisnosti od pomoči.

- (5) Unijo pri njenem delovanju na mednarodni ravni vodijo načela, ki so bila podlaga za njen nastanek, razvoj in širitev in ki jih Unija želi spodbujati v svetu, in sicer demokracija, pravna država, univerzalnost ter nedeljivost človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanje človekovega dostojanstva, enakost in solidarnost ter spoštovanje načel Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava. Z dialogom in sodelovanjem si Unija prizadeva za razvoj in krepitev zavezanosti tem načelom v partnerskih državah, na partnerskih ozemljih in v partnerskih regijah. Unija z uresničevanjem teh načel dokazuje, da ima kot akter v razvojnih politikah dodano vrednost.

- (6) Unija bi morala pri izvajanju te uredbe, zlasti pa med postopkom načrtovanja programov, ustrezno upoštevati prednostne naloge, cilje in referenčna merila na področju človekovih pravic in demokracije, ki jih je določila za partnerske države, predvsem pa strategije o človekovih pravicah, ki jih je pripravila za posamezne države.

- (7) Spoštovanje človekovih pravic, temeljne svoboščine, spodbujanje pravne države, demokratična načela, preglednost, dobro upravljanje, mir in stabilnost ter enakost spolov so ključnega pomena za razvoj partnerskih držav in bi bilo treba te zadeve vključiti v razvojno politiko Unije, zlasti v načrtovanje programov in v sporazume s partnerskimi državami.

- (8) Učinkovitost pomoči, boljša preglednost, sodelovanje in dopolnjevanje, večja harmonizacija, prilagoditev partnerskim državam ter usklajevanje postopkov, tako med Unijo in državami članicami kakor tudi v odnosih z drugimi donatorji in akterji razvoja, so bistvenega pomena za zagotavljanje skladnosti in ustreznosti pomoči, hkrati pa znižujejo stroške partnerskih držav. Unija si prek svoje razvojne politike prizadeva za izvajanje sklepov iz deklaracije o učinkovitosti pomoči, sprejete 2. marca 2005 v Parizu v okviru Forumu na visoki ravni o učinkovitosti pomoči, agende za ukrepanje iz Akre, sprejete 4. septembra 2008, ter s tem povezane deklaracije, ki je bila sprejeta v Pusanu 1. decembra 2011. Na podlagi teh zavez je bilo sprejetih več sklepov Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, denimo

⁽¹⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 110.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja (UL L 378, 27.12.2006, str. 41).

⁽⁴⁾ UL C 46, 24.2.2006, str. 1.

Kodeks ravnanja EU o dopolnjevanju in delitvi dela v okviru razvojne politike in operativni okvir za učinkovitost pomoči. Okrepiti bi bilo treba prizadevanja in postopke za uresničitev skupnega načrtovanja programov.

- (9) Pomoč Unije bi morala podpirati skupno strategijo Afrika-EU, sprejeto na vrhu EU-Afrika 8.-9. decembra 2007 v Lizboni, in njene naknadne spremembe in dopolnitve, ki temelji na skupni viziji, načelih in ciljih, na katerih sloni strateško partnerstvo Afrika-EU.

- (10) Unija in države članice bi morale izboljšati skladnost, usklajevanje in dopolnjevanje svojih politik razvojnega sodelovanja, zlasti tako, da bi se na prednostne naloge partnerskih držav in regij odzvale na državni in regionalni ravni. Da bi zagotovili dopolnjevanje in utrjevanje med politiko razvojnega sodelovanja Unije in tovrstnimi politikami posameznih držav članic ter poskrbeli za stroškovno učinkovito zagotavljanje pomoči, pri tem pa preprečili podvajanje in vrzeli, je nujno in primerno zagotoviti skupne postopke načrtovanja programov, ki bi jih bilo treba izvajati, kadar koli bi bilo to mogoče in ustrezno.

- (11) Politiko Unije na področju razvojnega sodelovanja in njeno tozadevno delovanje na mednarodni ravni usmerjajo razvojni cilji tisočletja, kot so izkoreninjenje skrajne revščine in lakote – in vse naknadne spremembe teh ciljev ter razvojni cilji, načela in zaveze, ki so jih odobrile Unija in njene države članice, med drugim v okviru sodelovanja znotraj ZN in drugih pristojnih mednarodnih forumov na področju razvojnega sodelovanja. Politiko Unije in njeno delovanje na mednarodni ravni usmerjajo tudi njene zaveze in obveznosti v zvezi s človekovimi pravicami in razvojem, tudi Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, Konvencija ZN o otrokovih pravicah ter deklaracija ZN o pravici do razvoja.

- (12) Unija se zelo zavzema za enakost spolov, kot človekovi pravici in temeljni vrednoti njene razvojne politike Unije in meni, da gre pri tem za vprašanje socialne pravičnosti. Enakost spolov je obenem ključnega pomena za doseg vseh razvojnih ciljev tisočletja. Svet je 14. junija 2010 podprl akcijski načrt EU za obdobje 2010–2015 o enakosti spolov in krepitvi vloge žensk v razvojnem sodelovanju.

- (13) Unija bi morala v prvi vrsti spodbujati celosten pristop pri odzivanju na krize in nesreče ter na konflikte in nestabilnost, tudi tranzicijske razmere in razmere po krizi. To bi moralo temeljiti zlasti na sklepih Sveta z dne 19. novembra 2007 o odzivu EU na nestabilne razmere in sklepih Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta z dne 19. novembra 2007 o varnosti in razvoju ter nadgraditi sklepe Sveta z dne 20. junija 2011 o preprečevanju konfliktov in na vseh naknadnih zadevnih sklepih.

- (14) Zlasti če gre za razmere, v katerih so potrebe najbolj pereče, revščina pa najbolj razširjena in največja, bi morala biti podpora Unije usmerjena v krepitev odpornosti držav in njihovih prebivalcev na nezaželene dogodke. To bi morali doseči z ustrezno kombinacijo pristopov, odzivov in instrumentov, zlasti pa z zagotovitvijo, da so varnostno usmerjeni, humanitarni in razvojni pristopi uravnoteženi, skladni in učinkovito usklajeni ter da so posledično povezani pomoč, rehabilitacija in razvoj.

- (15) Unija bi morala pomoč usmeriti tja, kjer ima – glede na svoje zmogljivosti za ukrepanje v svetovnem merilu in za odzivanje na globalne izzive, kot so izkoreninjenje revščine, trajnost in vključujoč razvoj ter spodbujanje demokracije, dobrega upravljanja, človekovih pravic in pravne države po celem svetu, ter glede na svojo dolgoročno in zanesljivo zavezanost zagotavljanju razvojne pomoči in vloge pri usklajevanju z državami članicami – večji učinek. Za zagotovitev takega učinka bi bilo treba načelo diferenciacije uporabiti tako na ravni dodeljevanja sredstev kot na ravni načrtovanja programov, s čimer bi poskrbeli, da bi bilo dvostransko razvojno sodelovanje usmerjeno v partnerske države, ki najbolj potrebujejo pomoč, vključno z nestabilnimi in zelo ranljivimi državami, in države, ki imajo omejene sposobnosti za dostop do drugih virov financiranja za podporo svojega razvoja. Unija bi morala z državami, ki niso več upravičene do pomoči v okviru dvostranskih programov, sklopiti nova partnerstva, predvsem na podlagi regionalnih in tematskih programov v okviru tega instrumenta in drugih tematskih instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja, zlasti instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami, kot je vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: instrument partnerstva).

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (glej stran 77 tega Uradnega lista).

- (16) Unija bi si morala prizadevati za čim bolj učinkovito uporabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila optimalen učinek svojega zunanjega delovanja. To bi bilo treba doseči preko celovitega pristopa za vsako državo na podlagi usklajenosti in dopolnjevanja posameznih instrumentov Unije za zunanje delovanje ter vzpostavitev sinergij med tem instrumentom, drugimi instrumenti Unije za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. To bi moralo nadalje krepiti programe, zasnovane na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja. Unija ob prizadevanju za splošno skladnost svojega zunanjega delovanja v skladu s členom 21 PEU zagotavlja tudi usklajenost politik za razvoj, kot določa člen 208 PDEU.
- (17) Ob upoštevanju usklajenosti politik za razvoj bi ta uredba morala omogočiti večjo skladnost politik Unije. Ta uredba bi morala omogočiti tudi popolno prilagoditev partnerskim državam in regijam, po možnosti z uporabo nacionalnih razvojnih načrtov ali podobnih celovitih razvojnih dokumentov, ki se sprejmejo ob sodelovanju zadevnih nacionalnih in regionalnih organov, kot podlage za načrtovanje delovanja Unije. Nadalje bi si morala ta uredba s skupnim načrtovanjem programov prizadevati za boljše usklajevanje med donatorji, zlasti med Unijo in državami članicami.
- (18) V globaliziranem svetu postajajo notranje politike Unije, ki zadevajo različna področja, na primer okolje, podnebne spremembe, spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije, zaposlovanje (tudi dostojno delo za vse), enakost spolov, energija, voda, promet, zdravje, izobraževanje, pravosodje in varnost, kultura, raziskave in inovacije, informacijska družba, migracije ter kmetijstvo in ribištvo, vedno bolj del zunanjega delovanja Unije.
- (19) Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast, ki vključuje vzorce rasti, ki krepijo ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, revnim pa omogočajo, da povečajo svoj prispevek k nacionalnemu bogastvu in da imajo od njega tudi večjo korist, poudarja zavezo Unije k spodbujanju pametne, vključujoče in trajnostne rasti v svojih notranjih in zunanjih politikah ob združevanju treh stebrov: ekonomskega, socialnega in okoljskega.
- (20) Boj proti podnebnim spremembam in varstvo okolja spadata med velike izzive, s katerimi se soočajo Unija in države v razvoju in pri katerih sta delovanje na nacionalni in mednarodni ravni nujno potrebna. Ta uredba bi torej morala prispevati k cilju, da se vsaj 20 % proračuna Unija nameni razvoju nizkoogljične družbe, ki bo odporna na podnebne spremembe, in v okviru programa o svetovnih javnih dobrinah in izzivih iz te uredbe bi morali vsaj 25 % sredstev uporabiti za boj proti podnebnim spremembam in varstvo okolja. Ukrepi na teh področjih bi se morali, kadar bi bilo to mogoče, vzajemno podpirati, da bi se povečal njihov učinek.
- (21) Ta uredba bi morala Uniji omogočiti, da sodeluje pri uresničevanju skupne zaveze k zagotavljanju neprekinjene podpore človekovemu razvoju zaradi izboljšanja življenja ljudi. Da bi program o svetovnih javnih dobrinah in izzivih lahko prispeval k temu, bi moralo vsaj 25 % njegovih sredstev podpirati to področje razvoja.
- (22) Vsaj 20 % pomoči v okviru te uredbe bi bilo treba dodeliti zagotavljanju osnovnih socialnih storitev, s poudarkom na zdravju, kot tudi izobraževanju ter sekundarnem izobraževanju, pri čemer bi morala veljati določena stopnja prožnosti, če bi denimo šlo za izjemno pomoč. Podatke glede izpolnjevanja te zahteve bi bilo treba vključiti v letno poročilo iz člena 13 Uredbe (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (23) Najmanj razvite države so se v akcijskem programu ZN za najmanj razvite države za desetletje 2011-2020 iz Istanbula zavezale, da bodo v svoje nacionalne razvojne strategije vključevale trgovinske politike in politike krepitve zmogljivosti na področju trgovine. Poleg tega je bil na 8. ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije v Ženevi 15.-17. decembra 2011 sprejet dogovor, da se tudi po letu 2011 ohranijo ravni iz pobude „pomoči trgovini“, ki bodo v povprečju vsaj enake tistim iz obdobja 2006–2008. Ta prizadevanja pa morata spremljati boljša in bolj usmerjena „pomoč trgovini“ ter poenostavljanje postopkov v mednarodni trgovini.
- (24) Medtem ko naj bi tematski programi v prvi vrsti podpirali države v razvoju, bi možnost vključitve v te programe, pod pogoji iz te uredbe, morale imeti tudi nekatere države upravičenke ter čezmorske države in ozemlja (v nadaljnjem besedilu: ČDO), ki zaradi svojih lastnosti ne izpolnjujejo zahtev, v skladu s katerimi bi jih lahko Odbor za razvojno pomoč Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD/DAC) opredelil kot prejemnike uradne razvojne pomoči, i vendar jih zajema točka (b) člena 1(1).

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje delovanje (glej stran 95 tega Uradnega lista).

- (25) Podrobnosti o področjih sodelovanja in prilagoditvah finančnih dodelitev po posameznih geografskih območjih in področjih sodelovanja, so nebitveni elementi te uredbe. Posledično bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 PDEU sprejeme akte v zvezi s posodobitvijo teh elementov prilog k tej uredbi, ki določajo podrobnosti o področjih sodelovanja v okviru geografskih in tematskih programov ter okvirne finančne dodelitve po posameznih geografskih območjih in področjih sodelovanja. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (26) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s strateškimi dokumenti in večletnimi okvirnimi programi, določenimi na podlagi te uredbe. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (27) Ob upoštevanju narave takih izvedbenih aktov, zlasti njihove politične naravnosti in njihovih proračunskih posledic, bi bilo treba načeloma za njihovo sprejetje uporabiti postopek pregleda, razen če gre za ukrepe majhnega finančnega obsega.
- (28) Komisija bi morala sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj, kadar je to potrebno iz izredno nujnih razlogov v ustrezno utemeljenih primerih v zvezi s potrebo po hitrem odzivu Unije.
- (29) Skupna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja so določeni v Uredbi (EU) št. 236/2014.
- (30) Organizacija in delovanje Evropske službe za zunanje delovanje sta določeni v Sklepu Sveta 2010/427/EU ⁽²⁾.
- (31) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načeloma

subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

- (32) Ta uredba za celotno obdobje svoje uporabe določa finančna sredstva, ki v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ⁽³⁾.
- (33) Obdobje uporabe te uredbe je primerno prilagoditi obdobju uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 ⁽⁴⁾. Zato bi bilo treba to uredbo uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta uredba vzpostavlja instrument (v nadaljnjem besedilu: instrument razvojnega sodelovanja), na podlagi katerega lahko Unija financira:

- (a) geografske programe za podporo razvojnemu sodelovanju z državami v razvoju, ki so vključene na seznam prejemnic uradne razvojne pomoči, ki jo vzpostavlja OECD/DAC, razen:
- (i) podpisnic Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju 23. junija 2000 ⁽⁵⁾, z izjemo Južne Afrike;
- (ii) držav, upravičenih do financiranja iz Evropskega razvojnega sklada;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽²⁾ Sklep Sveta 2010/427 z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

⁽³⁾ UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okvirju za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

⁽⁵⁾ UL L 317, 15.12.2000, str. 3.

- (iii) držav, upravičenih do finančnih sredstev Unije v okviru evropskega instrumenta sosedstva, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: evropski instrument sosedstva);
- (iv) upravičencev do finančnih sredstev Unije v okviru instrumenta za predpristopno pomoč, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: instrument za predpristopno pomoč);
- (b) tematske programe za obravnavanje z razvojem povezanih globalnih javnih dobrin in izzivov ter za podporo organizacijam civilne družbe in lokalnim organom v partnerskih državah iz točke (a) tega odstavka, državah, upravičenih do finančnih sredstev Unije v okviru instrumentov iz točk (i) do (iii) točke (a) tega odstavka ter državah in ozemljih, ki spadajo v področje uporabe Sklepa Sveta 2013/755/EU ⁽³⁾;
- (c) vseafriški program za podporo strateškega partnerstva med Afriko in Unijo ter njegove naknadne spremembe in dopolnitve, da bi zajeli nadregionalne, celinske ali globalne dejavnosti v Afriki in skupaj z njo.

2. Za namene te uredbe je regija geografska enota, ki obsega več kot eno državo v razvoju.

3. Za države in ozemlja iz odstavka 1 se v nadaljevanju v tej uredbi uporablja izraz „partnerske države“ ali „partnerske regije“, kot je primerno v okviru ustreznega geografskega, tematskega ali vseafriškega programa.

Člen 2

Cilji in merila za upravičenost

1. V okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije ter Evropskega soglasja in njegovih dogovorjenih sprememb:

- (a) je poglavitni cilj sodelovanja v okviru te uredbe zmanjšanje in, dolgoročno, odprava revščine;
- (b) skladno s poglavitnim ciljem iz točke (a) sodelovanje v okviru te uredbe prispeva tudi k:
- (i) spodbujanju trajnostnega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja ter

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva (glej stran 27 tega Uradnega lista).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (glej stran 11 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

- (ii) utrjevanju in podpori demokracije, pravne države, dobrega upravljanja, človekovih pravic in ustreznih načel mednarodnega prava.

Doseganje ciljev iz prvega pododstavka se meri na podlagi ustreznih kazalnikov, vključno s kazalniki človekovega razvoja, zlasti z razvojnimi ciljem tisočletja 1 za točko (a) in razvojnimi cilji tisočletja 1 do 8 za točko (b) ter, po letu 2015, z drugimi kazalniki, ki jih Unija in države članice sprejmejo na mednarodni ravni.

2. Sodelovanje v okviru te uredbe prispeva k doseganju mednarodnih zavez in ciljev na področju razvoja, ki jih je sprejela Unija, zlasti razvojnih ciljev tisočletja in novih razvojnih ciljev za obdobje po letu 2015.

3. Ukrepi v okviru geografskih programov so zasnovani tako, da izpolnjujejo merila za uradno razvojno pomoč, ki jih določi OECD/DAC.

Ukrepi v okviru tematskih programov in vseafriškega programa so zasnovani tako, da izpolnjujejo merila za uradno razvojno pomoč, ki jih določi OECD/DAC, razen če:

- (a) se ukrep uporablja za državo upravičenko ali ozemlje, ki po mnenju OECD/DAC ne izpolnjuje pogojev za prejemanje uradne razvojne pomoči, ali

- (b) se z ukrepom izvaja svetovna pobuda, prednostna naloga politike Unije ali mednarodna obveznost ali zaveza Unije iz točk (a) in (b) člena 6(2) in ukrep ne more izpolniti meril za uradno razvojno pomoč.

4. Brez poseganja v točko (a) odstavka 3 vsaj 95 % odhodkov, predvidenih v okviru tematskih programov, in vsaj 90 % odhodkov, predvidenih v okviru vseafriškega programa, izpolnjuje merila za uradno razvojno pomoč, ki jih določi OECD/DAC.

5. Ukrepi, predvideni v Uredbi Sveta (ES) št. 1257/96 ⁽⁴⁾, ki so upravičeni do financiranja v skladu s to uredbo, se načeloma ne financirajo v okviru te uredbe, razen če je treba zagotoviti kontinuiteto sodelovanja med prehodom iz kriznih razmer v stabilne pogoje za razvoj. V takih primerih se posebna pozornost nameni zagotavljanju dejanske povezave med humanitarno pomočjo, sanacijo in razvojno pomočjo.

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči (UL L 163, 2.7.1996, str. 1).

Člen 3

Splošna načela

1. Unija si s pomočjo dialoga in sodelovanja s partnerskimi državami in regijami prizadeva za spodbujanje, razvoj in krepitev načel demokracije, pravne države ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, na katerih temelji.

2. Pri izvajanju te uredbe se uporablja diferenciran pristop med partnerskimi državami, tako da jim je zagotovljeno posebno, prilagojeno sodelovanje, ki temelji na:

- (a) njihovih potrebah na podlagi meril, kot so prebivalstvo, dohodek na prebivalca, razširjenost revščine, porazdelitev dohodka in raven človekovega razvoja;
- (b) njihovih zmogljivostih za ustvarjanje in dostop do finančnih virov ter zmogljivostih za črpanje;
- (c) njihovih zavezah in uspešnosti na podlagi meril in kazalnikov, kot so napredek na politični, gospodarski in socialni ravni, enakost spolov, napredek na področju dobrega upravljanja in človekovih pravic ter učinkovita uporaba pomoči, zlasti način, kako posamezna država uporablja omejena sredstva za razvoj, na prvem mestu z lastnimi sredstvi; in
- (d) morebitnem učinku pomoči Unije v partnerskih državah.

Države, ki najbolj potrebujejo pomoč, zlasti najmanj razvite države, države z nizkim dohodkom in države v krizi in po krizi ter nestabilne in ranljive države, bodo imele prednost pri dodeljevanju sredstev.

Kot podlaga pri analizi in določanju držav, ki najbolj potrebujejo pomoč, se uporabijo merila, kot so indeks človekovega razvoja, indeks gospodarske ranljivosti in drugi ustrezní indeksi, tudi za merjenje revščine in neenakosti v državi.

3. V vse programe se vključujejo medsektorska vprašanja, kot so opredeljena v Evropskem soglasju. Poleg tega se po potrebi vključijo področja preprečevanja konfliktov, dostojnega dela in podnebnih sprememb.

Medsektorska vprašanja iz prvega pododstavka zajemajo v nadaljevanju navedene razsežnosti, ki jim je treba nameniti posebno

pozornost, kadar okoliščine to zahtevajo: nediskriminacija, pravice pripadnikov manjšin, pravice invalidov, pravice oseb z življenjsko nevarnimi boleznimi in drugih ranljivih skupin, temeljne pravice delavcev in socialna vključenost, krepitev vloge žensk, pravna država, krepitev zmogljivosti parlamentov in civilne družbe, spodbujanje dialoga, sodelovanja in sprave ter izgradnja institucij, tudi na lokalni in regionalni ravni.

4. Pri izvajanju te uredbe se v skladu s členom 208 PDEU zagotovi usklajenost politik za razvoj in skladnost z drugimi področji zunanjega delovanja Unije in drugimi zadevnimi politikami Unije.

V tem smislu ukrepi, financirani na podlagi te uredbe, vključno z ukrepi, ki jih upravlja Evropska investicijska banka (EIB), temeljijo na politikah razvojnega sodelovanja, določenih v instrumentih, kot so sporazumi, deklaracije in akcijski načrti med Unijo ter zadevnimi partnerskimi državami in regijami, pa tudi na ustreznih odločitvah, posebnih interesih, prednostnih nalogah politike in strategijah Unije.

5. Unija in države članice si prizadevajo za redno in pogosto izmenjavo informacij, tudi z drugimi donatorji, ter spodbujajo boljše usklajevanje in dopolnjevanje donatorjev s prizadevanji za skupno večletno načrtovanje programov, ki temelji na strategijah za zmanjševanje revščine ali enakovrednih razvojnih strategijah partnerskih držav. Sprejemajo lahko skupne ukrepe, vključno s skupnimi analizami in skupnimi odzivi na te strategije, v katerih določajo prednostne sektorje za ukrepanje ter delitev dela znotraj držav, s skupnimi misijami na ravni vseh donatorjev ter z uporabo dogovorov o sofinanciranju in prenesenem sodelovanju.

6. Unija spodbuja večstranski pristop k svetovnim izzivom in pri tem sodeluje z državami članicami. Po potrebi krepi sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in organi ter drugimi dvostranskimi donatorji.

7. Odnosi med Unijo in državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami na drugi strani temeljijo na skupnih vrednotah, kot so človekove pravice, demokracija in pravna država ter načeli lastništva in vzajemne odgovornosti, ter jih tudi spodbujajo.

V odnosih s partnerskimi državami se prav tako upoštevajo tudi njihova zavezanost in dosedanja dosežki pri izvajanju mednarodnih sporazumov ter uresničevanju pogodbenih odnosov z Unijo.

8. Unija spodbuja učinkovito sodelovanje s partnerskimi državami in regijami v skladu z mednarodno dobro prakso. Kadar je to mogoče, svojo podporo usklajuje z nacionalnimi ali regionalnimi razvojnimi strategijami, reformnimi politikami in postopki ter podpira demokratično, domačo in vzajemno odgovornost. Zato spodbuja:

- (a) pregleden razvojni proces, ki ga vodi in za katerega je odgovorna partnerska država ali regija, vključno s spodbujanjem lokalnega strokovnega znanja;
- (b) na pravicah temelječ pristop, ki zajema vse človekove pravice, tj. državljanske in politične ali ekonomske, socialne in kulturne, da bi se načela spoštovanja človekovih pravic vključila v izvajanje te uredbe, da bi partnerskim državam pomagali pri uresničevanju njihovih mednarodnih zavez s področja človekovih pravic ter da bi imetnike pravic, zlasti revne in ranljive skupine, podprli pri uveljavljanju njihovih pravic;
- (c) krepitev vloge prebivalstva v partnerskih državah, vključujoče in za sodelovanje odprte pristope k razvoju ter široko udeležbo vseh delov družbe pri razvojnem procesu ter nacionalnem in regionalnem dialogu, vključno z dialogom glede politik. Posebna pozornost se nameni vlogam parlamentov, lokalnih organov in civilne družbe, med drugim v zvezi s sodelovanjem, nadzorom in odgovornostjo;
- (d) učinkovite načine in instrumente sodelovanja iz člena 4 Uredbe (EU) št. 236/2014 v skladu z dobro prakso OECD/DAC, vključno z uporabo inovativnih instrumentov, kot so kombiniranje nepovratnih sredstev in posojil ter drugi mehanizmi z delitvijo tveganja v izbranih sektorjih in državah ter vključevanje zasebnega sektorja, ob ustreznem upoštevanju vprašanj, povezanih z vzdržnostjo zadolževanja, števila takšnih mehanizmov ter zahteve za sistematično ocenjevanje učinka v skladu s cilji te uredbe, zlasti v zvezi z zmanjševanjem revščine.

Vsi programi, intervencije ter načini in instrumenti za sodelovanje so prilagojeni posebnim okoliščinam posamezne partnerske države ali regije, pri čemer so posebej izpostavljeni pristopi, ki temeljijo na programu, zagotavljanje predvidljivega financiranja pomoči, mobilizacija zasebnih virov, tudi iz lokalnega zasebnega sektorja, splošen in nediskriminatoreni dostop do osnovnih storitev ter razvoj in uporaba sistemov države;

- (e) mobilizacijo nacionalnih prihodkov z okrepitvijo fiskalne politike partnerskih držav z namenom zmanjšanja revščine in odvisnosti od pomoči;
- (f) večji učinek politik in načrtovanja programov, in sicer z usklajevanjem, skladnostjo in usklajenostjo donatorjev, da se

ustvarjajo sinergije, omejitja prekrivanje in podvajanje, izboljša dopolnjevanje in podprejo pobude na ravni vseh donatorjev;

- (g) usklajevanje v partnerskih državah in regijah na podlagi dogovorjenih smernic in načel dobre prakse glede usklajevanja in učinkovitosti pomoči;
- (h) pristope k razvoju, ki temeljijo na rezultatih, vključno z uporabo preglednih okvirov rezultatov na ravni države, ki po potrebi temeljijo na mednarodno dogovorjenih ciljih in kazalnikih, kot so razvojni cilji tisočletja, da se ocenijo in sporočijo rezultati, vključno z učinki, izidi in učinkovitostjo razvojne pomoči.

9. Unija po potrebi podpira izvajanje dvostranskega, regionalnega in večstranskega sodelovanja in dialoga, razvojne razsežnosti partnerskih sporazumov in tristranskega sodelovanja. Spodbuja tudi sodelovanje na ravni jug-jug.

10. Komisija obvešča Evropski parlament in z njim redno izmenjuje mnenja.

11. Komisija redno izmenjuje informacije s civilno družbo in lokalnimi organi.

12. Unija se pri dejavnostih razvojnega sodelovanja po potrebi opira na izkušnje držav članic z reformami in tranzicijo in na ustrezna dognanja ter jih razširja.

13. Pomoč Unije v skladu s to uredbo se ne uporablja za financiranje nabav orožja ali streliva oziroma vojaških ali obrambnih operacij.

NASLOV II

PROGRAMI

Člen 4

Izvajanje pomoči Unije

Pomoč Unije se izvaja v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014 z:

- (a) geografskimi programi;
- (b) tematskimi programi, ki jih sestavljata:
 - (i) program „Svetovne javne dobrine in izzivi“ in
 - (ii) program „Organizacije civilne družbe in lokalni organi“ in
- (c) vseafriški program.

Člen 5

Geografski programi

1. Dejavnosti sodelovanja Unije na podlagi tega člena se izvajajo za nacionalne, regionalne, nadregionalne in celinske dejavnosti.

2. Geografski program zajema ustrezna področja sodelovanja:

(a) regionalno s partnerskimi državami iz točke (a) člena 1(1), zlasti da bi omilili učinek prehoda v skupino razvitejših držav v partnerskih državah z visoko in naraščajočo stopnjo neenakosti; ali

(b) dvostransko:

(i) s partnerskimi državami, ki niso države z višjim srednje visokim dohodkom s seznama držav v razvoju OECD/DAC ali katerih bruto domači proizvod ne presega 1 % svetovnega bruto domačega proizvoda;

(ii) izjemoma, tudi ob upoštevanju postopne odprave razvojne pomoči v obliki nepovratnih sredstev, lahko dvostransko sodelovanje poteka tudi z omejenim številom partnerskih držav, ko je to ustrezno utemeljeno v skladu s členom 3(2). Postopno odpravljanje poteka ob tesnem usklajevanju z drugimi donatorji. Zaključek takšnega sodelovanja spremlja, kadar je primerno, dialog glede politik z zadevnimi državami, ki je osredotočen na potrebe najrevnejših in najbolj ranljivih skupin.

3. Za doseg ciljev iz člena 2 se geografski programi oblikujejo na podlagi področij sodelovanja iz Evropskega soglasja in njegovih naknadnih dogovorjenih sprememb in ter na podlagi v nadaljevanju navedenih področij sodelovanja:

(a) človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje:

(i) človekove pravice, demokracija in pravna država;

(ii) enakost spolov, krepitev vloge žensk in enake možnosti za ženske;

(iii) upravljanje javnega sektorja na centralni in lokalni ravni;

(iv) davčna politika in uprava;

(v) boj proti korupciji;

(vi) civilna družba in lokalni organi;

(vii) spodbujanje in varstvo otrokovih pravic;

(b) vključujoča in trajnostna rast za človekov razvoj:

(i) zdravstvo, izobraževanje, socialna zaščita, zaposlovanje in kultura;

(ii) poslovno okolje, regionalno povezovanje in svetovni trgi;

(iii) trajnostno kmetijstvo, prehranska in hranilna varnost;

(iv) trajnostna energija;

(v) upravljanje naravnih virov, vključno z zemljo, gozdarstvom in vodo;

(vi) podnebne spremembe in okolje;

(c) druga področja, pomembna za razvoj:

(i) migracije in azil;

(ii) povezava med humanitarno pomočjo in razvojnim sodelovanjem;

(iii) odpornost in zmanjšanje tveganja katastrof;

(iv) razvoj in varnost, vključno s preprečevanjem konfliktov.

4. Več podrobnosti o področjih sodelovanja iz odstavka 3 je v Prilogi I.

5. V okviru dvostranskega programa Unija svojo pomoč načeloma usmeri na največ tri sektorje, o katerih se, kadar je mogoče, dogovori z zadevno partnersko državo.

Člen 6

Tematski programi

1. Ukrepi, ki se izvajajo v okviru tematskih programov, prispevajo dodano vrednost ukrepom, financiranim v okviru geografskih programov, jih dopolnjujejo in so z njimi usklajeni.

2. Za načrtovanje tematskih ukrepov se uporablja vsaj eden od naslednjih pogojev:

(a) ciljev politike Unije iz te uredbe ni mogoče ustrezno ali učinkovito doseči v okviru geografskih programov, vključno, kadar je ustrezno, kadar geografski program ne obstaja ali je bil prekinjen ali ko z zadevno partnersko državo ni bil dosežen dogovor glede ukrepa;

(b) ukrep zadeva svetovne pobude, ki podpirajo mednarodno dogovorjene razvojne cilje ali svetovne javne dobrine in izzive;

- (c) ukrepi se nanašajo na več regij, več držav in/ali več področij;
- (d) z ukrepi se izvajajo inovativne politike ali pobude s ciljem obveščanja o prihodnjih ukrepih;
- (e) ukrepi odražajo prednostno nalogo politike Unije ali mednarodno obveznost ali zavezo Unije, ki zadeva področje razvojnega sodelovanja.

3. Razen če ni v tej uredbi določeno drugače, so do tematskih ukrepov neposredno upravičene države ali ozemlja iz točke (b) člena 1(1), kjer se navedeni ukrepi tudi izvajajo. Taki ukrepi se lahko izvajajo tudi zunaj teh držav ali ozemelj, kadar je to najučinkovitejši način za doseganje ciljev zadevnega programa.

Člen 7

Svetovne javne dobrine in izzivi

1. Cilj pomoči Unije v okviru programa „Svetovne javne dobrine in izzivi“ je podpreti ukrepe na področjih, kot so:

- (a) okolje in podnebne spremembe;
- (b) trajnostna energija;
- (c) človekov razvoj, vključno z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in kulturo;
- (d) prehranska in hranilna varnost ter trajnostno kmetijstvo;
- (e) migracije in azil.

2. Več podrobnosti v zvezi s področji sodelovanja iz odstavka 1 je v delu A Priloge II.

Člen 8

Organizacije civilne družbe in lokalni organi

1. Cilj pomoči Unije v okviru programa „Organizacije civilne družbe in lokalni organi“ je okrepiti organizacije civilne družbe in lokalne organe v partnerskih državah ter, kadar je to določeno v tej uredbi, v Uniji in v državah upravičenkah iz Uredbe (EU) št. 231/2014.

Ukrepe, ki bodo financirani, izvajajo predvsem organizacije civilne družbe in lokalni organi. Kadar je ustrezno, lahko te ukrepe za zagotovitev njihove učinkovitosti izvajajo drugi akterji v korist zadevnih organizacij civilne družbe in lokalnih organov.

2. Več podrobnosti o področjih sodelovanja iz tega člena je v delu B Priloge II.

Člen 9

Vseafriški program

1. Cilj pomoči Unije v okviru vseafriškega programa je podpreti strateško partnerstvo med Afriko in Unijo ter njegove naknadne spremembe in dopolnitve, da bi zajeli nadregionalne, celinske ali globalne dejavnosti v Afriki in skupaj z njo.

2. Vseafriški program dopolnjuje druge programe v okviru te uredbe, kot tudi druge instrumente Unije za financiranje zunanjega delovanja, zlasti Evropski razvojni sklad in evropski instrument sosedstva, ter je skladen z njimi.

3. Nadaljnje podrobnosti o področjih sodelovanja iz tega člena, so določene v Prilogi III.

NASLOV III

NAČRTOVANJE PROGRAMOV IN DODELITEV SREDSTEV

Člen 10

Splošni okvir

1. Za geografske programe so večletni okvirni programi za partnerske države in regije oblikovani na podlagi strateškega dokumenta v skladu s členom 11.

Za tematske programe so večletni okvirni programi oblikovani v skladu s členom 13.

Vseafriški večletni okvirni program se oblikuje v skladu s členom 14.

2. Komisija sprejme izvedbene ukrepe iz člena 2 Uredbe (EU) št. 236/2014 na podlagi programskih dokumentov iz členov 11, 13 in 14 te uredbe.

3. Pomoč Unije je lahko tudi v obliki ukrepov, ki v programskih dokumentih iz členov 11, 13 in 14 te uredbe niso zajeti, kot je določeno v členu 2 Uredbe (EU) št. 236/2014.

4. Unija in njene države članice se že v zgodnji fazi postopka načrtovanja programov in med tem postopkom medsebojno posvetujejo za okrepitev usklajenosti, dopolnjevanja in skladnosti svojih dejavnosti sodelovanja. Tako posvetovanje lahko vodi v skupno načrtovanje programov Unije in držav članic. Unija se posvetuje tudi z drugimi donatorji in akterji razvoja, vključno s predstavniki civilne družbe, lokalnimi organi in drugimi izvedbenimi organi. Obvesti se Evropski parlament.

5. Pri načrtovanju programov v okviru te uredbe se ustrezno upoštevajo človekove pravice in demokracija v partnerskih državah.

6. Sredstva iz te Uredbe lahko ostanejo nedodeljena, da se zagotovi ustrezen odziv Unije v nepredvidenih okoliščinah, v primeru nestabilnih razmer, med krizo ali po njej, ter omogočita usklajenost s strateškimi cikli partnerskih držav in sprememba okvirnih finančnih dodelitev na podlagi pregledov, opravljenih v skladu s členom 11(5), členom 13(2) in členom 14(3). Glede na poznejšo dodelitev teh sredstev ali njihovo ponovno dodelitev v skladu s postopki iz člena 15 se odločitev o njihovi uporabi sprejme pozneje v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014.

Delež sredstev, ki ostane nedodeljen na ravni vsake vrste programa, ne presega 5 %, razen z namenom uskladitve in za države iz člena 12(1).

7. Brez poseganja v člen 2(3) lahko Komisija določi posebne finančne dodelitve za pomoč partnerskim državam in regijam pri krepitvi njihovega sodelovanja s sosednjimi najbolj oddaljenimi regijami Unije.

8. Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz tega poročila.

Člen 11

Programski dokumenti za geografske programe

1. Priprava, izvajanje in pregled vseh programskih dokumentov iz tega člena so v skladu z načeli usklajenosti politik za razvoj in načeli učinkovitosti pomoči, ki so demokratična odgovornost, partnerstvo, usklajevanje, uskladitev s sistemi partnerskih držav ali regionalnimi sistemi, preglednost, vzajemna odgovornost in usmerjenost k doseganju rezultatov, kot je določeno v členu 3(4) do (8). Kadar je mogoče, se programsko obdobje uskladi s strateškimi cikli partnerske države.

Programski dokumenti za geografske programe, vključno s skupnimi programskimi dokumenti, temeljijo, kolikor je to mogoče, na dialogu med Unijo, državami članicami in zadevno partnersko državo ali regijo, vključno z nacionalnimi in regio-

nalnimi parlamenti, ter vključujejo civilno družbo in lokalne organe ter druge strani, da bi okrepili prevzemanje odgovornosti za proces in spodbudili podporo za nacionalne razvojne strategije, predvsem strategije, katerih namen je zmanjševanje revščine.

2. Strateški dokumenti so dokumenti, ki jih Unija oblikuje za zadevno partnersko državo ali regijo v skladu s splošnim namenom in področjem uporabe, cilji, načeli in določbami politike iz te uredbe, da bi zagotovila usklajen okvir za razvojno sodelovanje med Unijo in to partnersko državo ali regijo.

3. Strateški dokument ni potreben za:

(a) države z nacionalno razvojno strategijo v obliki nacionalnega razvojnega načrta ali podobnega razvojnega dokumenta, ki ga Komisija ob sprejetju navedenega dokumenta sprejme kot podlago za ustrezen večletni okvirni program;

(b) države ali regije, za katere je bil pripravljen skupni okvirni dokument, ki določa celovito strategijo Unije, vključno s posebnim poglavjem o razvojni politiki;

(c) države ali regije, za katere je bil dokument o skupnem večletnem načrtovanju programov dogovorjen med Unijo in državami članicami;

(d) regije, ki imajo strategijo, o kateri so se dogovorile z Unijo;

(e) države, pri katerih namerava Unija svojo strategijo uskladiti z novim nacionalnim ciklom, ki se začne pred 1. januarjem 2017; v takšnih primerih večletni okvirni program za vmesno obdobje od 1. januarja 2014 do začetka novega nacionalnega cikla vključuje odziv Unije za to državo;

(f) države ali regije, ki za obdobje 2014–2020 prejmejo sredstva Unije v skladu s to uredbo v znesku, ki ne presega 50 000 000 EUR.

V primerih iz točk (b) in (f) prvega pododstavka večletni okvirni program za zadevno državo ali regijo vključuje razvojno strategijo Unije za to državo ali regijo.

4. Strateški dokumenti so predmet vmesnega pregleda ali po potrebi ad hoc pregledov, pri katerih se ustrezno uporabljajo načela in postopki, določeni v sporazumih o partnerstvu in sodelovanju, sklenjenih z zadevno partnersko državo in regijo.

5. Večletni okvirni programi za geografske programe so oblikovani za vsako državo ali regijo, ki na podlagi te uredbe prejme okvirno finančnih dodelitev sredstev Unije. Razen za države ali regije iz točk (e) in (f) prvega pododstavka odstavka 3 in iz odstavka 4 so ti dokumenti oblikovani na podlagi strateških dokumentov ali enakovrednih dokumentov iz odstavka 3.

Za namene te uredbe se lahko skupni večletni programski dokument iz točke (c) prvega pododstavka odstavka 3 tega člena, če je skladen z načeli in pogoji iz tega odstavka, vključno z okvirno dodelitvijo sredstev, in s postopki iz člena 15, šteje za večletni program.

V večletnih okvirnih programih za geografske programe so določena prednostna področja za financiranje s strani Unije, posebni cilji, pričakovani rezultati, jasni, specifični in pregledni kazalniki uspešnosti, okvirne finančne dodelitve, in sicer v celoti ter za vsako prednostno področje, in po potrebi načini pomoči.

Komisija v okviru vsakega geografskega programa sprejme večletno okvirno finančno dodelitev v skladu s splošnimi načeli te uredbe na podlagi meril iz člena 3(2) ter ob upoštevanju posebnosti različnih programov in posebnih težav, s katerimi se srečujejo države ali regije, ki so v krizi, so ranljive ali nestabilne, izpostavljene konfliktom ali naravnim nesrečam.

Kadar je to primerno, se finančne dodelitve lahko zagotovijo v določenem razponu in/ali pa nekaj sredstev ostane nedodeljenih. Po izteku obdobja 2014-2020 niso predvidene okvirne finančne dodelitve, razen če ostanejo razpoložljiva sredstva po tem obdobju.

Večletni okvirni programi za geografske programe se lahko po potrebi pregledajo, tudi z namenom učinkovitega izvajanja, pri čemer se upoštevajo vmesni ali ad hoc pregledi strateškega dokumenta, na katerem temeljijo.

Okvirne finančne dodelitve, prednostne naloge, posebni cilji, pričakovani rezultati, kazalniki uspešnosti in po potrebi načini pomoči se lahko prilagodijo tudi na podlagi pregledov, zlasti po krizi ali v razmerah po krizi.

Takšni pregledi bi morali zajemati potrebe, pa tudi zaveze in napredek glede dogovorjenih ciljev za razvoj, vključno s cilji, ki se nanašajo na človekove pravice, demokracijo, pravno državo in dobro upravljanje.

6. Komisija poroča o skupnem načrtovanju programov z državami članicami v poročilu o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, pri čemer za primere, ko skupno načrtovanje programov ni bilo v celoti uresničeno, vključi priporočila.

Člen 12

Načrtovanje programov za države in regije v krizi in po krizi ali nestabilne razmere

1. Pri oblikovanju programskih dokumentov za države in regije v krizi in po krizi, nestabilne razmere ali tiste, v katerih obstaja velika verjetnost naravnih nesreč, je treba ustrezno upoštevati ranljivost, posebne potrebe in okoliščine zadevnih držav ali regij.

Ustrezno pozornost bi bilo treba nameniti preprečevanju konfliktov, vzpostavitvi državnih struktur in izgradnji miru, spravam po konfliktih in ukrepom obnove, pa tudi vlogi žensk in otrokovim pravici v teh procesih.

Kadar so partnerske države ali regije neposredno vpletene v krizne razmere, razmere po krizi ali nestabilne razmere ali pa te nanje vplivajo, se poseben poudarek nameni boljšemu usklajevanju med pomočjo, sanacijo in razvojem, da bi se vsem zadevnim akterjem pomagalo pri prehodu iz izrednih razmer v fazo razvoja.

V programskih dokumentih za države in regije v nestabilnih razmerah ali države in regije, ki so nagnjene k naravnim nesrečam, je predvidena pripravljenost na nesreče, njihovo preprečevanje in obvladovanje posledic takih nesreč, obravnavani pa sta tudi dovzetnost za pretrse in okrepitev odpornosti.

2. V ustrezno utemeljenih nujnih primerih, kot so krize ali neposredne grožnje za demokracijo, pravno državo, človekove pravice ali temeljne svoboščine, lahko Komisija sprejme izvedbene akte, ki se začnejo takoj uporabljati, v skladu s postopkom iz člena 16(4) Uredbe (EU) št. 236/2014, da spremeni strateške dokumente in večletne okvirne programe iz člena 11 te uredbe.

V okviru takih pregledov se lahko predlaga posebna in prilagojena strategija za zagotovitev prehoda k dolgoročnemu sodelovanju in razvoju, ki spodbuja boljše usklajevanje ter prehod med humanitarnimi in razvojnimi instrumenti politike.

Člen 13

Programski dokumenti za tematske programe

1. V večletnih okvirnih programih za tematske programe se določi strategija Unije za zadevno temo ter, v zvezi s programom „Svetovne javne dobrine in izzivi“, za vsako področje sodelovanja prednostne naloge, ki jih je Unija izbrala za financiranje, posebni cilji, pričakovani rezultati, jasni, specifični in pregledni kazalniki uspešnosti, mednarodne razmere in dejavnosti glavnih partnerjev ter po potrebi načini pomoči.

Po potrebi se določijo sredstva in prednostne naloge za ukrepanje v okviru sodelovanja pri svetovnih pobudah.

Večletni okvirni programi za tematske programe dopolnjujejo geografske programe in so skladni s strateškimi dokumenti iz člena 11(2).

2. V večletnih okvirnih programih za tematske programe se določijo tudi okvirne finančne dodelitve, in sicer v celoti, po področjih sodelovanja in po prednostnih področjih. Kadar je primerno, se okvirne finančne dodelitve lahko dodelijo v določenem razponu in/ali pa nekaj sredstev ostane nedodeljenih.

Večletni okvirni programi za tematske programe se zaradi učinkovitega izvajanja po potrebi pregledajo, pri čemer se upoštevajo vmesni ali ad hoc pregledi.

Okvirne finančne dodelitve, prednostne naloge, posebni cilji, pričakovani rezultati, kazalniki uspešnosti in po potrebi načini pomoči se lahko prilagodijo tudi na podlagi pregledov.

Člen 14

Programski dokumenti za vseafriški program

1. Priprava, izvajanje in pregled programskih dokumentov za vseafriški program so skladni z načeli učinkovitosti pomoči iz člena 3(4) do (8).

Načrtovanje programov za vseafriški program temelji na dialogu, ki vključuje vse ustrezne deležnike, kot je vseafriški parlament.

2. V večletnem okvirnem programu za vseafriški program so določena prednostna področja, izbrana za financiranje, posebni cilji, pričakovani rezultati, jasni, specifični in pregledni kazalniki uspešnosti ter po potrebi načini pomoči.

Večletni okvirni program za vseafriški program je usklajen z geografskimi in tematskimi programi.

3. V večletnem okvirnem programu za vseafriški program se določijo okvirne finančne dodelitve, in sicer v celoti, po področjih delovanja in po prednostnih področjih. Kadar je to primerno, se okvirne finančne dodelitve lahko dodelijo v določenem razponu.

Za odzivanje na nepredvidene izzive ali težave pri izvajanju ter upoštevanje vseh pregledov strateškega partnerstva se večletni okvirni program za vseafriški program po potrebi pregleda.

Člen 15

Odobritev strateških dokumentov in sprejetje večletnih okvirnih programov

1. Komisija z izvedbenimi akti odobri strateške dokumente iz člena 11 in sprejme večletne okvirne programe iz členov 11, 13 in 14. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Ta postopek se uporablja tudi za preglede, ki znatno spremenijo strategijo ali njeno načrtovanje programov.

2. V ustrezno utemeljenih nujnih primerih, kot so krize ali neposredne grožnje za demokracijo, pravno državo, človekove pravice ali temeljne svoboščine, lahko Komisija strateške dokumente iz člena 11 te uredbe in večletne okvirne programe iz člena 11, 13 in 14 te uredbe pregleda v skladu s postopkom iz člena 16(4) Uredbe (EU) št. 236/2014.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 16

Udeležba tretje države, ki ni upravičena po tej uredbi

V izjemnih in ustrezno utemeljenih okoliščinah, brez poseganja v člen 2(3) te uredbe ter za zagotovitev usklajenosti in učinkovitosti financiranja Unije ali spodbuditev regionalnega ali nadregionalnega sodelovanja se lahko Komisija odloči, v okviru večletnih okvirnih programov v skladu s členom 15 te uredbe ali v okviru ustreznih izvedbenih ukrepov v skladu s členom 2 Uredbe (EU) št. 236/2014 razširi upravičenost ukrepov na države in ozemlja, ki sicer ne bi bili upravičeni do financiranja v skladu s členom 1 te uredbe, če je izvajani ukrep globalen, regionalen, nadregionalen ali čezmejen.

Člen 17

Prenos pooblastil na Komisijo

1. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 18 za spremembo:

(a) podrobnosti o področjih sodelovanja iz:

(i) člena 5(3), kot je določen v delu A in B Priloge I;

(ii) člena 7(2), kot je določen v delu A Priloge II;

(iii) člena 8(2), kot je določen v delu B Priloge II;

(iv) člena 9(3), kot je določen v Prilogi III, zlasti pri nadaljnjem ukrepanju po vrhunskih srečanjih med Afriko in EU;

(b) okvirne finančne dodelitve v okviru geografskih programov ter tematskega programa „Svetovne javne dobrine in izzivi“, kot je določen v Prilogi IV. Te spremembe ne vplivajo na znižanje prvotnega zneska za več kot 5 %, razen za dodelitve iz točke (b) Priloge IV(1).

2. Komisija zlasti po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, in na podlagi priporočil iz tega poročila do 31. marca 2018 sprejme delegirane akte iz odstavka 1 tega člena.

Člen 18

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 17 se prenese na Komisijo za obdobje veljavnosti te uredbe.

3. Pooblastilo iz člena 17 lahko kadar koli prekliche Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 17, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 19

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: odbor za upravljanje instrumenta za razvojno sodelovanje). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Opazovalec EIB sodeluje pri delu odbora za upravljanje instrumenta za razvojno sodelovanje, kadar ta obravnava vprašanja, povezana z EIB.

Člen 20

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje 2014–2020 znašajo 19 661 639 000 EUR.

Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

2. Okvirni zneski, ki se za obdobje 2014–2020 dodelijo vsakemu programu iz členov 5 do 9, so določeni v Prilogi IV.

3. V skladu s členom 18(4) Uredbe (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, se ukrepom v zvezi z učno mobilnostjo v partnerske države v smislu Uredbe (EU) št. 1288/2013 ali iz njih ter za sodelovanje in dialog glede politik z organi, institucijami in organizacijami iz teh držav dodeli okviren znesek v višini 1 680 000 000 EUR iz različnih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja (instrument za razvojno sodelovanje, evropski instrument sosedstva, instrument partnerstva in instrument za predpristopno pomoč).

Za uporabo navedenih sredstev se uporablja Uredba (EU) št. 1288/2013.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, št. 1720/2006/ES in št. 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

Sredstva na voljo v obliki dveh večletnih dodelitev, ki zajemata prva štiri oziroma preostala tri leta. Dodelitev teh sredstev se določi v večletnem okvirnem načrtovanju programov iz te uredbe v skladu z opredeljenimi potrebami in prednostnimi nalogami zadevnih držav. Dodelitve se lahko revidira v primeru večjih nepredvidenih okoliščin večjih razsežnosti ali pomembnih političnih sprememb v skladu z zunanjimi prednostnimi nalogami Unije.

4. Financiranje na podlagi te uredbe za ukrepe iz odstavka 3 skupaj ne presega 707 000 000 EUR. Finančna sredstva se črpajo iz finančnih dodelitev za geografske programe, pri čemer se navedejo pričakovane regionalne porazdelitve in vrste ukrepov. Sredstva na podlagi te uredbe za financiranje ukrepov, ki jih zajema Uredba (EU) št. 1288/2013, se uporabijo za ukrepe, ki koristijo partnerskim državam, ki jih zajema ta uredba, s posebno pozornostjo na najbolj revnih državah. Ukrepi za mobilnost študentov in osebja, financirani iz te uredbe, so usmerjeni na področja, ki so pomembna za vključujoči in trajnostni razvoj držav v razvoju.

5. Komisija v svoje letno poročilo o izvajanju te uredbe iz člena 13 Uredbe (EU) št. 236/2014 vključi seznam vseh ukrepov iz odstavka 3 tega člena, financiranih iz te uredbe, in skladnost teh ukrepov s cilji in načeli iz členov 2 in 3 te uredbe.

Člen 21

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s Sklepom 2010/427/EU.

Člen 22

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

PRILOGA I

PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU GEOGRAFSKIH PROGRAMOV

A. SKUPNA PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU GEOGRAFSKIH PROGRAMOV

Geografski programi temeljijo na področjih sodelovanja, določenih v nadaljevanju, ki se jih ne sme enačiti s sektorji. Prednostne naloge bodo določene v skladu z mednarodnimi zavezami Unije na področju razvojne politike, zlasti razvojnimi cilji tisočletja in mednarodno dogovorjenimi novimi razvojnimi cilji za obdobje po letu 2015, ki spreminjajo ali nadomeščajo razvojne cilje tisočletja, ter na podlagi dialoga glede politik z vsako upravičeno partnersko državo ali regijo.

I. Človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje

(a) Človekove pravice, demokracija in pravna država

- (i) podpora demokratizaciji in krepitev demokratičnih institucij, vključno z vlogo parlamentov;
- (ii) krepitev pravne države ter neodvisnosti sodstva in sistemov varstva ter zagotavljanje neoviranega in enakega dostopa do pravnega varstva za vse;
- (iii) podpora preglednemu in odgovornemu delovanju institucij in decentralizaciji; spodbujanje odprtega socialnega dialoga, ki poteka znotraj države, in drugih vrst dialoga o upravljanju in človekovih pravicah;
- (iv) spodbujanje svobode medijev, vključno s sodobnimi komunikacijskimi sredstvi,
- (v) spodbujanje političnega pluralizma, varstvo civilnih, kulturnih, ekonomskih in socialnih pravic ter zaščita pripadnikov manjšin in najranljivejših skupin;
- (vi) spodbujanje boja proti diskriminaciji in diskriminatornim praksam iz kakršnega koli razloga, med drugim na podlagi rasnega ali etničnega porekla, kaste, vere ali prepričanja, spola, spolne identitete ali spolne usmerjenosti, družbene pripadnosti, invalidnosti, zdravstvenega stanja ali starosti;
- (vii) spodbujanje vpisa v matično knjigo, zlasti ob rojstvu in smrti.

(b) Enakost spolov, krepitev vloge žensk in enake možnosti za ženske

- (i) spodbujanje enakosti med spoloma in pravičnosti;
- (ii) varstvo pravic žensk in deklet, vključno z ukrepi proti otroškim porokam in drugim škodljivim tradicionalnim praksam, kot je pohabljanje ženskih spolnih organov, in vsem oblikam nasilja nad ženskami in dekleti, ter podpora žrtvam nasilja na podlagi spola;
- (iii) spodbujanje krepitev vloge žensk, tudi v njihovi vlogi nosilk razvoja in zagovornic miru.

(c) Upravljanje javnega sektorja na osrednji in lokalni ravni

- (i) podpora razvoju javnega sektorja z namenom krepitev splošnega in nediskriminatornega dostopa do osnovnih storitev, zlasti zdravstvenega varstva in izobraževanja;
- (ii) podpora programom za izboljšanje priprave politik, upravljanja javnih financ, vključno z vzpostavitvijo in krepitevijo revizijskih in nadzornih organov in ukrepov ter organov in ukrepov za boj proti goljufijam, kot tudi institucionalnega razvoja, vključno z upravljanjem človeških virov;
- (iii) krepitev strokovnega znanja parlamentov, da bi bili zmožni oceniti nacionalne proračune ter prispevati k njihovi pripravi in nadzoru, vključno z državnimi prihodki iz izkoriščanja virov in davčnimi zadevami.

(d) Davčna politika in upravljanje

- (i) podpora izgradnji ali krepitevi poštenih, preglednih, učinkovitih, naprednih in trajnostnih nacionalnih davčnih sistemov;
- (ii) krepitev spremljanja zmogljivosti v državah v razvoju v boju proti izogibanju davkov in nezakonitim finančnim tokovom;
- (iii) podpora zlasti nadzornim organom, parlamentom in organizacijam civilne družbe pri njihovih prizadevanjih glede davčnih goljufij in njihovih posledic ter širjenju teh prizadevanj;

- (iv) podpora večstranskim in regionalnim pobudam za davčno upravo in davčne reforme;
 - (v) podpora državam v razvoju za učinkovitejše sodelovanje v mednarodnih strukturah in postopkih davčnega sodelovanja;
 - (vi) podpora vključitvi poročanja po posameznih državah in posameznih projektih v zakonodajo partnerskih držav za povečanje finančne preglednosti.
- (e) Boj proti korupciji
- (i) pomoč partnerskim državam pri odpravi vseh oblik korupcije, vključno z zagovarjanjem, ozaveščanjem in poročanjem;
 - (ii) večanje zmogljivosti kontrolnih in nadzornih organov in pravosodja.
- (f) Civilna družba in lokalni organi
- (i) podpora povečanju zmogljivosti organizacij civilne družbe, da se okrepita njihova vloga in dejavno sodelovanje v razvojnem procesu in da napreduje dialog glede politik ter socialni in ekonomski dialog;
 - (ii) podpora vzpostavljanju zmogljivosti lokalnih organov in izkoriščanje njihovega strokovnega znanja za spodbujanje teritorialnega pristopa k razvoju, vključno s procesom decentralizacije;
 - (iii) spodbujanje spodbudnega okolja za udeležbo državljanov in ukrepanje civilne družbe.
- (g) Spodbujanje in varstvo otrokovih pravic
- (i) spodbujanje izdajanja pravnih dokumentov;
 - (ii) podpiranje ustreznega in zdravega življenjskega standarda ter zdravega odraščanja;
 - (iii) zagotavljanje osnovnega izobraževanja za vse.

II. Vključujoča in trajnostna rast za človekov razvoj

- (a) Zdravstvo, izobraževanje, socialna zaščita, zaposlovanje in kultura
- (i) podpora sektorskim reformam, ki povečujejo dostop do osnovnih socialnih storitev, zlasti kakovostnih zdravstvenih in izobraževalnih storitev, z glavnim poudarkom na povezanih razvojnih ciljih tisočletja in dostopu do takšnih storitev za revne, marginalizirane in ranljive skupine;
 - (ii) krepitev lokalnih zmogljivosti za odzivanje na svetovne, regionalne in lokalne izzive, med drugim z uporabo sektorske proračunske podpore z okrepljenim dialogom glede politik;
 - (iii) krepitev zdravstvenih sistemov, med drugim z reševanjem vprašanja pomanjkanja usposobljenih ponudnikov zdravstvenih storitev, pravičnim financiranjem zdravstva in lažjim dostopom revnih do zdravil in cepljenja;
 - (iv) spodbujanje popolnega in učinkovitega izvajanja Pekinških izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o pregledu navedenih izhodišč in programa, ter v zvezi s tem spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic;
 - (v) zagotavljanje ustrezne oskrbe s kakovostno pitno vodo po dostopni ceni ter primernih sanitarnih in higienskih pogojev;
 - (vi) povečanje podpore kakovostnega izobraževanja in enakega dostopa do takega izobraževanja;
 - (vii) podpora poklicnemu usposabljanju za zaposljivost in zmogljivostim za izvajanje raziskav in uporabo rezultatov le-teh v korist trajnostnega razvoja;
 - (viii) podpora nacionalnim programom socialnega varstva in socialnim pragom, vključno s sistemi socialnega zavarovanja za zdravstvene in pokojninske sisteme, da bi zmanjšali neenakost;
 - (ix) podpora agendi za dostojno delo in spodbujanje socialnega dialoga;
 - (x) spodbujanje medkulturnega dialoga, kulturne raznolikosti in spoštovanja enakega dostojanstva vseh kultur;
 - (xi) krepitev mednarodnega sodelovanja, da bi spodbudili prispevek kulturnih panog h gospodarski rasti v državah v razvoju ter tako v celoti izkoristili zmožnost tega sodelovanja za boj proti revščini, vključno z reševanjem vprašanj, kot so dostop do trga in pravice intelektualne lastnine.

- (b) Poslovno okolje, regionalno povezovanje in svetovni trgi
- (i) podpora razvoju konkurenčnega lokalnega zasebnega sektorja, med drugim s krepitvijo lokalne institucionalne in poslovne zmogljivosti;
 - (ii) podpora razvoju lokalnih proizvodnih sistemov in lokalnih podjetij, vključno z zelenimi podjetji;
 - (iii) spodbujanje malih in srednjih podjetij (MSP), mikropodjetij in zadrug ter pravične trgovine;
 - (iv) spodbujanje razvoja lokalnih, nacionalnih in regionalnih trgov, vključno s trgi za ekološke proizvode in storitve;
 - (v) podpora reformam zakonodajnega in regulativnega okvira in njihovemu izvrševanju;
 - (vi) lajšanje dostopa do poslovnih in finančnih storitev, kot so mikroposojila in prihranki, mikro zavarovanja in nakazila;
 - (vii) podpora uveljavljanju mednarodno dogovorjenih pravic delavcev;
 - (viii) oblikovanje in izboljšanje zakonov in zemljiških registrov za zaščito zemljiško-lastniških pravic in pravic intelektualne lastnine;
 - (ix) spodbujanje raziskovalnih in inovacijskih politik, ki prispevajo k trajnostnemu in vključujočemu razvoju;
 - (x) spodbujanje naložb, ki ustvarjajo trajnostno zaposlitev, tudi prek mehanizmov kombiniranja ter z osredotočenjem na financiranje domačih podjetij in spodbujanje domačega kapitala, zlasti na ravni MSP, in podpiranje razvoja človeških virov;
 - (xi) izboljšanje infrastrukture ob spoštovanju vseh socialnih in okoljskih standardov;
 - (xii) spodbujanje sektorskega pristopa k trajnostnemu prometu, odzivanje na potrebe partnerskih držav, zagotavljanje varnega, cenovno dostopnega in učinkovitega prometa ter čim večje zmanjšanje negativnih posledic za okolje;
 - (xiii) sodelovanje z zasebnim sektorjem, da se okrepi družbeno odgovoren in trajnosten razvoj, spodbujanje družbene in okoljske odgovornosti in obveznosti podjetij ter socialnega dialoga;
 - (xiv) pomoč državam v razvoju pri prizadevanjih na področju trgovinskega ter regionalnega in celinskega povezovanja, zagotavljanje pomoči za nemoteno in postopno vključevanje teh držav v svetovno gospodarstvo;
 - (xv) podpiranje bolj razširjenega dostopa do informacijskih in komunikacijskih tehnologij, da se premosti digitalni razkorak.
- (c) Trajnostno kmetijstvo, prehranska in hranilna varnost
- (i) pomoč pri izgradnji odpornosti držav v razvoju pred izjemnimi razmerami (kot so pomanjkanje virov in zalog ter nestanovitnost cen) in odprava neenakosti z zagotavljanjem boljšega dostopa revnih do zemlje, hrane, vode, energije in financiranja brez škodovanja okolju;
 - (ii) podpiranje trajnostnih kmetijskih praks in ustreznih kmetijskih raziskav ter poudarek na malih kmetijskih in podeželskih gospodarstvih;
 - (iii) podpiranje žensk v kmetijstvu;
 - (iv) spodbujanje vladnih prizadevanj za lajšanje družbeno in ekološko odgovornih zasebnih naložb;
 - (v) podpiranje strateških pristopov k prehranski varnosti s poudarkom na razpoložljivosti hrane, dostopu do nje, infrastrukturi v zvezi s hrano, zalogah hrane in njeni hranilni vrednosti;
 - (vi) reševanje vprašanja neustrezne prehranske varnosti in podhranjenosti z osnovnimi ukrepi v prehodnih in nestabilnih razmerah;
 - (vii) podpiranje nacionalno vodenega, odprtega, decentraliziranega in okoljsko vzdržnega teritorialnega razvoja.
- (d) Trajnostna energija
- (i) izboljšanje dostopa do sodobnih, cenovno dostopnih, trajnostnih, učinkovitih, čistih in obnovljivih energetskih storitev;
 - (ii) spodbujanje lokalnih in regionalnih trajnostnih energetskih rešitev ter decentralizirane proizvodnje energije.

- (e) Upravljanje naravnih virov, vključno z zemljo, gozdarstvom in vodo, ter zlasti:
 - (i) podpora nadzornim postopkom in organom ter podpiranje reform upravljanja, ki spodbujajo trajnostno in pregledno upravljanje in ohranjanje naravnih virov;
 - (ii) spodbujanje enakopravnega dostopa do vode ter integriranega upravljanja vodnih virov in upravljanja porečij;
 - (iii) spodbujanje varstva in trajnostne uporabe biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev;
 - (iv) spodbujanje trajnostnih vzorcev proizvodnje in potrošnje ter varno in trajnostno ravnanje s kemikalijami in odpadki ob upoštevanju njihovih učinkov na zdravje.
- (f) Podnebne spremembe in okolje
 - (i) spodbujanje uporabe čistejših tehnologij, trajnostne energije in učinkovite rabe virov, da se doseže razvoj z nizkimi emisijami ogljika ob uveljavljanju okoljevarstvenih standardov;
 - (ii) izboljšanje odpornosti držav v razvoju pred posledicami podnebnih sprememb s podpiranjem na ekosistemi osnovanih ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam, blažitev njihovih posledic in zmanjševanje tveganja nesreč;
 - (iii) podpiranje izvajanja ustreznih večstranskih okoljskih sporazumov, zlasti krepitev okoljske razsežnosti institucionalnega okvira za trajnostni razvoj in spodbujanja varstva biotske raznovrstnosti;
 - (iv) pomoč partnerskim državam pri spopadanju z izzivi razseljevanja in migracij zaradi posledic podnebnih sprememb ter ponovna vzpostavitev možnosti preživljanja za „podnebne begunce“.

III. Druga področja, pomembna za razvoj

- (a) Migracije in azil
 - (i) podpiranje usmerjenih prizadevanj za celovito izkoriščanje medsebojne povezanosti migracij, mobilnosti, zaposlovanja in zmanjševanja revščine, da bi migracije postale spodbudno gonilo razvoja in bi se zmanjšal „beg možganov“;
 - (ii) podpiranje držav v razvoju pri sprejemanju dolgoročnih politik za upravljanje migracijskih tokov, ki spoštujejo človekove pravice migrantov in njihovih družin ter povečujejo njihovo socialno zaščito.
- (b) Povezava med humanitarno pomočjo in razvojnim sodelovanjem
 - (i) srednjeročna in dolgoročna obnova in sanacija regij in držav, ki jih prizadenejo spopadi, kot tudi nesreče, ki jih povzroči človek, in naravne nesreče;
 - (ii) izvajanje srednjeročnih in dolgoročnih dejavnosti, katerih cilj je samozadostnost in vključitev ali ponovna vključitev oseb, ki so bile prisiljene zapustiti svoje domove, pri čemer se povežejo pomoč, sanacija in razvoj.
- (c) Odpornost in zmanjševanje tveganja nesreč
 - (i) v nestabilnih razmerah podpiranje zagotavljanja osnovnih storitev in vzpostavljanja legitimnih, učinkovitih in stabilnih državnih institucij ter dejavne in organizirane civilne družbe skupaj z zadevno državo;
 - (ii) prispevanje k pristopu preprečevanja nestabilnosti držav, konfliktov, naravnih katastrof in drugih kriz s podpiranjem prizadevanjem partnerskih držav in regionalnih organizacij pri krepitev sistemov zgodnjega opozarjanja in demokratičnega upravljanja ter razvoju institucionalnih zmogljivosti;
 - (iii) podpiranje zmanjševanja tveganja nesreč, pripravljenosti nanje, njihovega preprečevanja in obvladovanja posledic takšnih nesreč.
- (d) Razvoj in varnost, vključno s preprečevanjem konfliktov
 - (i) odprava temeljnih vzrokov konfliktov, vključno z revščino, degradacijo, izkoriščanjem in neenako porazdelitvijo zemlje in naravnih virov ter neenakim dostopom do njih, šibkim upravljanjem, kršenjem človekovih pravic in neenakostjo med spoloma, kar je tudi oblika podpore preprečevanju in reševanju konfliktov ter vzpostavljanju miru;
 - (ii) spodbujanje dialoga, sodelovanja in sprave za podporo miru in preprečevanje izbruhov nasilja v skladu z mednarodno najboljšo prakso;
 - (iii) spodbujanje sodelovanja in političnih reform na področju varnosti in pravosodja, boja proti trgovini s prepovedanimi drogami in drugim vrstam nedovoljenega trgovanja, vključno s trgovino z ljudmi, korupcije in pranja denarja.

B. POSEBNA PODROČJA SODELOVANJA PO REGIJAH

Pomoč Unije podpira ukrepe in sektorske dialoge, skladne s členom 5 in delom A te Priloge ter s splošnim namenom in področjem uporabe, ciljem in splošnimi načeli te uredbe. Zlasti se preučijo področja, ki so opisana v nadaljevanju in odražajo skupaj dogovorjene strategije.

I. Latinska Amerika

- (a) Spodbujanje socialne kohezije, zlasti socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti, enakosti spolov in krepitev vloge žensk;
- (b) obravnava vprašanj v zvezi z upravljanjem in podpiranje reform politike, zlasti na področjih socialnih politik, upravljanja javnih financ in obdavčenja, varnosti (vključno s prepovedanimi drogami, kriminaliteto in korupcijo), krepitev dobrega upravljanja ter javnih institucij na lokalni, nacionalni in regionalni ravni (vključno z inovativnimi mehanizmi za zagotavljanje tehničnega sodelovanja, npr. izmenjavo informacij in tehnično pomočjo (TAIEX) in tesno medinstitucionalno sodelovanje), varstva človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin, avtohtonega prebivalstva in potomcev Afričanov, spoštovanja temeljnih delovnih standardov Mednarodne organizacije dela (MOD), okolja, boja proti diskriminaciji, boja proti spolnemu nasilju, nasilju na podlagi spola in nasilja nad otroki ter boja proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter nedovoljenemu prometu z njimi;
- (c) podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe ter krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore za socialne partnerje;
- (d) krepitev socialne kohezije, zlasti z vzpostavitvijo in krepitev trajnostnih sistemov socialne zaščite, vključno s socialnim zavarovanjem in s fiskalno reformo, povečanje zmogljivosti davčnih sistemov ter boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam, da bi se spodbudila enakost in porazdelitev bogastva;
- (e) pomoč latinskoameriškim državam pri izpolnjevanju obveznosti glede skrbnosti pri preprečevanju, preiskovanju, pregonu in kaznovanju umorov žensk ter povračilu škode zaradi teh umorov in posvečanju več pozornosti temu pojavu;
- (f) spodbujanje različnih postopkov regionalnega povezovanja in medsebojnega povezovanja omrežnih infrastruktur, ob zagotavljanju, da se dejavnosti, ki jih podpirajo EIB in druge institucije, dopolnjujejo;
- (g) obravnava povezave med varnostjo in razvojem;
- (h) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do kakovostnih osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju;
- (i) podpiranje politik na področju izobraževanja in razvoj skupnega območja visokošolskega izobraževanja v Latinski Ameriki;
- (j) obravnavanje gospodarske ranljivosti regije in prispevanje k strukturnemu preoblikovanju z vzpostavitvijo trdnih partnerstev prek odprtih in pravičnih trgovinskih odnosov, produktivnih naložb za večje število in boljše kakovost delovnih mest v zelenem in vključujočem gospodarstvu, prenosa znanja in sodelovanja pri raziskavah, inovacijah in tehnologiji ter spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti v vseh njenih razsežnostih s posebnim poudarkom na izzivih glede migracijskih tokov, prehranski varnosti (vključno s trajnostnim kmetijstvom in ribištvom), podnebnih sprememb, trajnostnih virov energije ter varstva in spodbujanja biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, vključno z vodo, zemljo in gozdovi; podpora razvoju mikropodjetij in MSP kot glavnih virov za vključujočo rast, razvoj in delovna mesta; spodbujanje razvojne pomoči za trgovino, da se latinskoameriškim mikropodjetjem in MSP zagotovi možnost izkoriščanja mednarodnih trgovinskih priložnosti; upoštevanje sprememb v shemi splošnih tarifnih preferencialov;
- (k) blažitev negativnih učinkov, ki jih bo imela izključitev iz sheme splošnih tarifnih preferencialov na gospodarstva številnih držav regije;
- (l) zagotavljanje ustreznega spremljanja kratkoročnih nujnih ukrepov, ki obravnavajo okrevanje po naravni nesreči ali krizi in se izvajajo preko drugih finančnih instrumentov.

II. Južna Azija

- (1) Spodbujanje demokratičnega upravljanja
 - (a) podpiranje demokratizacije, spodbujanje učinkovitega demokratičnega upravljanja, krepitev javnih institucij in organov (tudi na lokalni ravni), podpiranje učinkovite decentralizacije, rekonstrukcije države in volilnih procesov;
 - (b) podpiranje razvoja dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe, vključno z mediji, ter krepitev socialnega dialoga prek podpore socialnim partnerjem;

- (c) izgradnja in krepitev legitimnih, učinkovitih in odgovornih javnih institucij, spodbujanje institucionalnih in upravnih reform, dobro upravljanje, delovanje proti korupciji in upravljanje javnih financ in podpiranje pravne države;
 - (d) krepitev varstva človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin, migrantov, avtohtonih prebivalcev in ranljivih skupin, boj proti diskriminaciji, spolnemu nasilju, nasilju na podlagi spola in nasilju nad otroki ter trgovini z ljudmi;
 - (e) varovanje človekovih pravic s spodbujanjem institucionalnih reform (vključno z reformami za dobro upravljanje in proti korupciji, reformo upravljanja javnih financ in obdavčenja ter reformo javne uprave) ter zakonodajnih, upravnih in regulativnih reform v skladu z mednarodnimi standardi, zlasti v nestabilnih državah, državah s konflikti in državah v razmerah po konfliktih;
- (2) Spodbujanje socialne vključenosti in vseh razsežnosti človekovega razvoja
- (a) spodbujanje socialne kohezije, zlasti socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti ter enakosti spolov prek izobraževalnih, zdravstvenih in drugih socialnih politik;
 - (b) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; izboljšanje dostopa do izobraževanja za vse, da se povečajo znanje, spretnosti in zaposljivost na trgu dela, po potrebi vključno z odpravo neenakosti in diskriminacije na podlagi dela in porekla ter zlasti kastnega razlikovanja;
 - (c) spodbujanje socialne zaščite in vključenosti, dostojnega dela in temeljnih delovnih standardov, pravičnosti in enakosti spolov prek izobraževalnih, zdravstvenih in drugih socialnih politik;
 - (d) spodbujanje kakovostnega izobraževanja, poklicnega usposabljanja in zdravstvenih storitev, ki so dostopni za vse (vključno z dekleti in ženskami);
 - (e) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti nasilju na podlagi spola in porekla, ugrabitvam otrok, korupciji in organiziranemu kriminalu, proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter nedovoljenemu prometu z njimi ter drugim vrstam nedovoljene trgovine;
 - (f) vzpostavitev razvojno usmerjenih partnerstev na področju kmetijstva, razvoja zasebnega sektorja, trgovine, naložb, pomoči, migracij, raziskav, inovacij in tehnologije ter zagotavljanje javnih dobrin, namenjenih zmanjševanju revščine in socialnemu vključevanju.
- (3) Podpiranje trajnostnega razvoja, krepitev odpornosti južnoazijskih družb na podnebne spremembe in naravne nesreče
- (a) spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti ter preživljanja, integriranega razvoja podeželja, trajnostnega kmetijstva in gozdarstva ter prehranske varnosti in hranilne vrednosti;
 - (b) spodbujanje trajnostne rabe naravnih virov in obnovljivih energetskih virov, varovanja biotske raznovrstnosti, upravljanja voda in ravnanja z odpadki, varstva tal in gozdov;
 - (c) prispevanje k naporom glede obvladovanja podnebnih sprememb s podpiranjem ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam, blažitev njihovih posledic in zmanjševanje tveganja nesreč;
 - (d) podpiranje prizadevanj za izboljšanje gospodarske razvejanosti, konkurenčnosti in trgovine ter razvoja zasebnega sektorja s posebnim poudarkom na mikropodjetjih in MSP ter zadržah;
 - (e) spodbujanje trajnostne porabe in proizvodnje ter naložb v čiste tehnologije, trajnostne energije, promet, trajnostno kmetijstvo in ribištvo, varstvo in povečanje biotske raznovrstnosti in storitve ekosistemov, vključno z vodo in gozdovi, ter ustvarjanje dostojnih delovnih mest v zelenem gospodarstvu;
 - (f) podpiranje pripravljenosti na nesreče in dolgoročnega okrevanja po nesrečah, tudi na področju prehranske in hranilne varnosti, ter pomoč osebam, ki so prisiljene zapustiti svoje domove.
- (4) Podpora regionalnemu povezovanju in sodelovanju
- (a) spodbujanje regionalnega povezovanja in sodelovanja ob usmerjenosti v rezultate, s podporo za regionalno povezovanje in dialog, zlasti prek Južnoazijskega združenja za regionalno sodelovanje) in s spodbujanjem razvojnih ciljev procesa iz Carigrada („srce Azije“);
 - (b) podpiranje učinkovitega upravljanja meja in čezmejnega sodelovanja, da se spodbudi trajnostni gospodarski, socialni in okoljski razvoj v obmejnih regijah; boj proti organiziranemu kriminalu, proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter nedovoljenemu prometu z njimi;
 - (c) podpiranje regionalnih pobud, osredotočenih na glavne nalezljive bolezni; prispevanje k preprečevanju tveganj za zdravje in odzivom na ta tveganja, tudi tista, ki izhajajo iz stika med živalmi, ljudmi in njihovimi različnimi okolji.

III. Severna in jugovzhodna Azija

(1) Spodbujanje demokratičnega upravljanja

- (a) prispevanje k demokratizaciji; izgradnja in krepitev legitimnih, učinkovitih in odgovornih javnih institucij in organov ter varstvo človekovih pravic s spodbujanjem institucionalnih reform (vključno z reformami za dobro upravljanje in proti korupciji, javno upravljanje financ, obdavčenje in reformo javne uprave) ter zakonodajnih, upravnih in regulativnih reform v skladu z mednarodnimi standardi, zlasti v nestabilnih državah, državah, izpostavljenih konfliktom, in državah v razmerah po konfliktih;
- (b) krepitev varstva človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin in avtohtonih prebivalcev, spodbujanje spoštovanja temeljnih delovnih standardov, boj proti diskriminaciji, boj proti spolnemu nasilju, nasilju na podlagi spola in nasilju do otrok – vključno z otroki v oboroženih spopadih – ter obravnavanje vprašanja trgovine z ljudmi;
- (c) podpiranje prizadevanj za spoštovanje človekovih pravic Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN), zlasti Medvladne komisije ASEAN za človekove pravice;
- (d) izgradnja in krepitev legitimnih, učinkovitih in odgovornih javnih institucij ter organov;
- (e) podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe; krepitev socialnega dialoga prek podpore socialnim partnerjem;
- (f) podpiranje regionalnih prizadevanj za krepitev demokracije, pravne države in varnosti državljanov, vključno prek reforme pravosodja in varnostnega sektorja, ter spodbujanje medetničnih in medverskih dialogov ter mirovnih procesov;
- (g) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter trgovanju z njimi in drugim vrstam nedovoljenega trgovanja, pa tudi podpiranje učinkovitega upravljanja meja in čezmejnega sodelovanja, da se spodbudi trajnostni gospodarski, družbeni in okoljski razvoj v obmejnih regijah; podpiranje dejavnosti odstranjevanja min.

(2) Spodbujanje socialne vključenosti in vseh razsežnosti človekovega razvoja

- (a) spodbujanje socialne kohezije, zlasti socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti ter enakosti spolov;
- (b) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; izboljšanje dostopa do izobraževanja za vse, da se izboljšajo znanje, spretnosti in zaposljivost na trgu dela, po potrebi vključno z odpravo neenakosti in diskriminacije na podlagi dela in porekla ter zlasti kastnega razlikovanja;
- (c) vzpostavitev razvojno usmerjenih partnerstev na področju kmetijstva, razvoja zasebnega sektorja, trgovine, naložb, pomoči, migracij, raziskav, inovacij in tehnologije ter zagotavljanje javnih dobrin, namenjenih zmanjševanju revščine in socialnemu vključevanju;
- (d) podpiranje regionalnih prizadevanj za preprečevanje tveganj za zdravje in odzivov nanje, tudi tistih, ki izhajajo iz stikov med živalmi, ljudmi in njihovimi različnimi okolji;
- (e) spodbujanje vključujočega izobraževanja, vseživljenjskega učenja in usposabljanja (vključno z visokošolskim izobraževanjem ter poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem) ter izboljšanje delovanja trgov dela;
- (f) spodbujanje bolj zelenega gospodarstva ter trajnostne in vključujoče rasti, zlasti glede kmetijstva, zanesljive preskrbe s hrano in prehrane, trajnostne energije ter varstva in povečanja biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov;
- (g) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti nasilju na podlagi spola in porekla ter ugrabitvam otrok.

(3) Podpiranje trajnostnega razvoja in povečanje odpornosti družb jugovzhodne Azije na podnebne spremembe in naravne nesreče

- (a) podpiranje blažitve posledic podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, spodbujanje trajnostne porabe in proizvodnje;
- (b) podpiranje regije pri vključevanju podnebnih sprememb v strategije trajnostnega razvoja, razvoju politik in instrumentov za prilagajanje in blaženje, obravnavanju škodljivih učinkov podnebnih sprememb in krepitevi pobud za dolgoročno sodelovanje ter zmanjševanju dovzetnosti za nesreče, da bi podprli večsektorski okvir ASEAN za podnebne spremembe: s kmetijstvom in gozdarstvom do zanesljive preskrbe s hrano;

- (c) ob upoštevanju rasti prebivalstva in sprememb potrošniških vzorcev podpiranje trajnostne porabe in proizvodnje ter naložb v čiste tehnologije, zlasti na regionalni ravni, trajnostnih energij, prometa, trajnostnega kmetijstva in ribištva, varstvo in krepitev biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, vključno z vodo in gozdovi, ter ustvarjanje dostojnih delovnih mest v zelenem gospodarstvu;
 - (d) povezovanje pomoči, sanacije in razvoja prek zagotavljanja ustrezne nadgradnje kratkoročnih nujnih ukrepov, ki obravnavajo okrevanje po naravni nesreči ali krizi in se izvajajo prek drugih finančnih instrumentov; podpiranje pripravljenosti na nesreče in dolgoročnega okrevanja po nesrečah, tudi na področju prehranske in hranilne varnosti ter pomoči osebam, ki so prisiljene zapustiti svoje domove.
- (4) Podpora regionalnemu povezovanju in sodelovanju po vsej severni in jugovzhodni Aziji
- (a) spodbujanje večjega regionalnega povezovanja in sodelovanja, usmerjenega v rezultate, s podporo regionalnemu povezovanju in dialogu;
 - (b) podpiranje družbeno-gospodarskega povezovanja in povezljivosti ASEAN, vključno z izvajanjem ciljev v zvezi z razvojem gospodarske skupnosti ASEAN, krovnim načrtom ASEAN na področju povezljivosti in vizijo za obdobje po letu 2015;
 - (c) spodbujanje pomoči na področju trgovine in razvojne pomoči za trgovino, tudi za zagotovitev, da imajo mikropodjetja in MSP koristi od mednarodnih trgovskih priložnosti;
 - (d) okrepitev financiranja trajnostne infrastrukture in omrežij, ki spodbujajo regionalno povezovanje, socialno vključenost in kohezijo ter trajnostno rast, pri čemer se zagotavlja dopolnjevanje z dejavnostmi, ki jih podpirajo EIB in druge institucije Unije za financiranje, pa tudi z drugimi institucijami na tem področju;
 - (e) spodbujanje dialoga med institucijami in državami ASEAN ter Unijo;
 - (f) podpiranje regionalnih pobud, osredotočenih na najpomembnejše nalezljive bolezni; prispevanje k preprečevanju tveganj za zdravje in odzivom nanje, tudi tistih, ki izhajajo iz stika med živalmi, ljudmi in njihovimi različnimi okolji.

IV. Srednja Azija

- (a) Kot krovni cilj prispevanje k trajnostnemu in vključujočemu gospodarskemu in družbenemu razvoju, socialni koheziji in demokraciji;
- (b) podpiranje zanesljive preskrbe s hrano, dostopa do zanesljive trajnostne preskrbe s energijo, vode in sanitarne oskrbe za lokalno prebivalstvo; spodbujanje in podpiranje pripravljenosti na nesreče ter prilagajanja na podnebne spremembe;
- (c) podpiranje predstavniških in demokratično izvoljenih parlamentov, spodbujanje in podpiranje dobrega upravljanja in procesov demokratizacije, preudarnega upravljanja z javnimi financami, pravne države z dobro delujočimi institucijami in učinkovitim spoštovanjem človekovih pravic in enakosti spolov, podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe ter krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore socialnim partnerjem;
- (d) spodbujanje vključujoče in trajnostne gospodarske rasti, odpravljanje družbenih in regionalnih neenakosti ter podpiranje inovacij in tehnologije, dostojnega dela, kmetijstva in razvoja podeželja, spodbujanje gospodarske razvejanosti prek podpore mikropodjetjem in MSP, obenem pa spodbujanje razvoja reguliranega socialnega tržnega gospodarstva, odprte in pravične trgovine ter naložb, vključno z regulativnimi reformami;
- (e) podpiranje učinkovitega upravljanja meja in čezmejnega sodelovanja, da se spodbudi trajnostni gospodarski, družbeni in okoljski razvoj v obmejnih regijah; v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti organiziranemu kriminalu in vsem vrstam nedovoljene trgovine, vključno z bojem proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter njihovim negativnim učinkom, tudi virusu HIV/aidisu;
- (f) spodbujanje dvostranskega in regionalnega sodelovanja, dialoga in vključevanja, tudi z državami, zajetimi v evropskem sosedskem instrumentu in drugih instrumentih Unije za podporo političnim reformam, vključno z izgradnjo institucij, če je to ustrezno, tehnično pomočjo (npr. TAIEX), izmenjavo informacij in medinstitucionalnim sodelovanjem ter s ključnimi naložbami prek ustreznih mehanizmov za mobilizacijo finančnih virov v sektorjih izobraževanja, okolja in energije ter v zvezi z doseganjem nizkih emisij/odpornostjo proti učinkom podnebnih sprememb;
- (g) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do kakovostnih osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; podpora dostopu prebivalstva, zlasti mladih in žensk, do zaposlitve, med drugim prek podpiranja izboljšanja splošnega, poklicnega in visokošolskega izobraževanja.

V. Bližnji vzhod

- (a) Obravnavanje vprašanj v zvezi z demokratizacijo in upravljanjem (tudi na področju davkov), pravno državo, človekovimi pravicami in enakostjo spolov, temeljnimi svoboščinami in vprašanji politične enakosti, da se spodbudijo politične reforme, boj proti korupciji in preglednost sodnih postopkov ter vzpostavijo legitimne, demokratične, učinkovite in odgovorne javne institucije ter dejavne, neodvisne in organizirane civilne družbe; krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore socialnim partnerjem;
- (b) podpiranje civilne družbe v njenem boju za ohranjanje temeljnih svoboščin, človekovih pravic in demokratičnih načel;
- (c) pospeševanje vključujoče rasti in spodbujanje socialne kohezije in razvoja, zlasti ustvarjanja delovnih mest, socialnega vključevanja, dostojnega dela in pravičnosti ter enakosti spolov; krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju; po potrebi odpravljanje neenakosti in diskriminacije na podlagi dela in porekla ter zlasti kastnega razlikovanja;
- (d) podpiranje razvoja državljanske kulture, zlasti z usposabljanjem, izobraževanjem in udeležbo otrok, mladih in žensk;
- (e) spodbujanje trajnostne gospodarske reforme in diverzifikacije, odprtih in pravičnih trgovinskih odnosov, razvoja reguliranega in trajnostnega socialnega tržnega gospodarstva, produktivnih in trajnostnih naložb v glavnih sektorjih (kot je energija, s poudarkom na energiji iz obnovljivih virov);
- (f) spodbujanje dobrososedskih odnosov, regionalnega sodelovanja, dialoga in vključevanja, tudi z državami, zajetimi v evropskem sosedskem instrumentu, in z zalivskimi državami, zajetimi v instrumentu partnerstva in drugih instrumentih Unije, s podporo prizadevanjem za vključevanje znotraj regije, predvidoma na področju gospodarstva, energije, vode, prevoza in beguncev;
- (g) spodbujanje trajnostnega in pravičnega gospodarjenja z vodnimi viri ter zaščite vodnih virov;
- (h) dopolnjevanje sredstev, uporabljenih na podlagi te uredbe, z usklajenim delom in podporo prek drugih instrumentov in politik Unije, ki so lahko usmerjeni na dostop do notranjega trga Unije, mobilnost delovne sile in obsežnejše regionalno povezovanje;
- (i) v okviru povezave med varnostjo in razvojem boj proti proizvodnji in uživanju prepovedanih drog ter trgovanju z njimi;
- (j) v okviru povezave med razvojem in migracijami upravljanje migracijskih tokov ter pomoč razseljenim osebam in beguncem.

VI. Druge države

- (a) Podpiranje utrjevanja demokratične družbe, dobrega upravljanja, spoštovanja človekovih pravic, enakosti spolov in pravne države ter prispevanje k regionalni in kontinentalni stabilnosti in povezovanju; podpiranje dejavne, organizirane in neodvisne civilne družbe ter krepitev socialnega dialoga s pomočjo podpore socialnim partnerjem;
- (b) zagotavljanje podpore prizadevanjem za prilagoditev, ki bo v regiji potrebna zaradi vzpostavitve različnih prostotrgovinskih območij;
- (c) podpiranje boja proti revščini, neenakosti in izključenosti, tudi z obravnavo osnovnih potreb prikrajsanih skupnosti ter s spodbujanjem socialne kohezije in prerazporeditvenih politik, namenjenih zmanjšanju neenakosti;
- (d) krepitev zmogljivosti za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih socialnih storitev, zlasti v zdravstvenem in izobraževalnem sektorju;
- (e) izboljšanje življenjskih in delovnih razmer s posebnim poudarkom na spodbujanju agende za dostojno delo MOD;
- (f) obravnavanje gospodarske ranljivosti in prispevanje k strukturnemu preoblikovanju s poudarkom na dostojni zaposlitvi prek trajnostne in vključujoče gospodarske rasti in energetske učinkovitega nizkoogljičnega gospodarstva, ki temelji na obnovljivih virih, z vzpostavitvijo trdnih partnerstev prek pravičnih trgovinskih odnosov, produktivnih naložb za večje število in boljšo kakovost delovnih mest v zelenem in vključujočem gospodarstvu, prenosa znanja in sodelovanja pri raziskavah, inovacijah in tehnologiji, ter spodbujanje trajnostnega in vključujočega razvoja v vseh njegovih razsežnostih s posebnim poudarkom na izzivih na področju migracijskih tokov, nastanitve, zanesljive preskrbe s hrano (vključno s trajnostnim kmetijstvom in ribištvom), podnebnih sprememb, trajnostnih energij ter varstva in povečanja biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, vključno z vodo in zemljo;
- (g) odpravljanje spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola ter zdravstvenih vprašanj, vključno z virusom HIV/aidom in njegovim vplivom na družbo.

PRILOGA II

PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU TEMATSKIH PROGRAMOV

A. PROGRAM „SVETOVNE JAVNE DOBRINE IN IZZIV“

Program „Svetovne javne dobrine in izzivi“ namenjen krepitevi sodelovanja, izmenjavi znanja in izkušenj ter zmogljivosti v partnerskih državah, da bi prispevali k izkoreninjenju revščine, socialni koheziji in trajnostnemu razvoju. Ta program temelji na naslednjih področjih sodelovanja in zaradi njihove tesne medsebojne povezanosti zagotavlja kar največjo sinergijo med njimi.

I. Okolje in podnebne spremembe

- (a) prispevanje k zunanji razsežnosti okoljske in podnebne politike Unije ob polnem spoštovanju načela usklajenosti politik za razvoj ter drugih načel iz PDEU;
- (b) pripravljalne dejavnosti za nudenje pomoči državam v razvoju, da bi se dosegli razvojni cilji tisočletja ali kakršni koli drugi okvirji, o katerih bi se pozneje dogovorile Unija in države članice v zvezi s trajnostno rabo naravnih virov in okoljsko trajnostjo;
- (c) izvajanje pobud Unije in dogovorjenih zavez na mednarodni in regionalni ravni in/ali čezmejnega značaja, zlasti na področjih podnebnih sprememb s spodbujanjem nizkoogljičnih strategij, odpornih na podnebne spremembe, pri čemer se prednostno obravnavajo strategije za spodbujanje biotske raznovrstnosti, zaščite ekosistemov in naravnih virov, trajnostnega upravljanja, vključno z oceani, zemljo, vodo, ribolovnimi viri in gozdovi (npr. prek mehanizmov, kot je FLEGT), dezertifikacije, integriranega upravljanja vodnih virov, preudarnega ravnanja s kemikalijami in odpadki, učinkovitosti virov in zelenega gospodarstva;
- (d) izboljšanje vključevanja podnebnih in okoljskih ciljev na področju razvojnega sodelovanja Unije s podporo metodološkemu in raziskovalnemu delu o državah v razvoju, v njih ter z njihove strani, vključno z mehanizmi za spremljanje, poročanje in preverjanje, kartiranjem ekosistemov, ocenjevanjem in vrednotenjem, krepitevijo strokovnega znanja na področju okolja ter spodbujanjem inovativnih ukrepov in usklajenosti politik;
- (e) krepitev okoljskega upravljanja in podpora razvoju mednarodne politike za izboljšanje usklajenosti in učinkovitosti globalnega upravljanja trajnostnega razvoja s podporo okoljskemu spremljanju in ocenjevanju na regionalni in mednarodni ravni ter s spodbujanjem učinkovitih ukrepov za spoštovanje in izvrševanje večstranskih okoljskih sporazumov v državah v razvoju;
- (f) vključevanje obvladovanja tveganja v primeru nesreč in prilagajanja podnebnim spremembam v razvojno načrtovanje in naložbe v razvoj ter spodbujanje izvajanja strategij za zmanjšanje tveganja nesreč, na primer zaščite ekosistemov in obnavljanja mokrišč;
- (g) priznavanje ključne vloge kmetijstva in živinoreje v podnebnih politikah, in sicer s spodbujanjem malih kmetijskih in živinorejskih gospodarstev kot samostojnih strategij za prilagajanje na podnebne spremembe in blažitev njihovih posledic na jugu, saj ta gospodarstva trajnostno uporabljajo naravne vire, kot so voda in pašniki.

II. Trajnostna energija

- (a) spodbujanje dostopa do zanesljivih, varnih, cenovno sprejemljivih, podnebju prijaznih in trajnostnih energetskega storitev kot ključnega gonila za izkoreninjenje revščine ter vključujočo rast in razvoj, s posebnim poudarkom na uporabi lokalnih in regionalnih obnovljivih virov energije in na zagotavljanju dostopa za revne ljudi v oddaljenih regijah;
- (b) spodbujanje večje uporabe tehnologij na področju obnovljive energije, zlasti decentraliziranih pristopov, ter energetske učinkovitosti in trajnostnih strategij za razvoj z nizkimi emisijami;
- (c) spodbujanje energetske varnosti partnerskih držav in lokalnih skupnosti, na primer z razvejanostjo virov in poti, obravnavanjem vprašanj nestanovitnosti cen in potenciala za zmanjšanje emisij, izboljšanjem trgov ter spodbujanjem energetskih, zlasti električnih, povezav in trgovanja.

III. Človekov razvoj, vključno z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in kulturo

(a) Zdravje

- (i) izboljšanje zdravja in dobrega počutja ljudi v državah v razvoju s podpiranjem vključujočega in splošnega dostopa do dobrih temeljnih javnih zdravstvenih ustanov, blaga in storitev ter njihovega enakopravnega zagotavljanja z neprekinjeno nego, ki sega od preprečevanja do spremljanja po zdravljenju, pri čemer se posebna pozornost nameni potrebam pripadnikov prikrajšanih in ranljivih skupin prebivalstva;
- (ii) podpora in oblikovanje političnega programa svetovnih pobud, ki neposredno znatno koristijo partnerskim državam, pri čemer se upoštevajo usmerjenost k doseganju rezultatov, učinkovitost pomoči in učinki na zdravstvene sisteme, vključno s podporo partnerskim državam, da bodo uspešneje sodelovale pri teh pobudah;
- (iii) podpora posebnim pobudam, zlasti na regionalni in svetovni ravni, ki krepijo zdravstvene sisteme ter državam pomagajo pri razvoju in izvajanju smotrnih, z dokazi podprtih in trajnostnih nacionalnih zdravstvenih politik, ter na prednostnih področjih (npr. zdravje otrok in mater, vključno z imunizacijo, ter odziv na globalne grožnje za zdravje, kot so HIV/aids, tuberkuloza, malarija in druge z revščino povezane in zapostavljene bolezni);
- (iv) spodbujanje popolnega in učinkovitega izvajanja Pekinskih izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njihovem pregledu ter v zvezi s tem spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic;
- (v) spodbujanje, zagotavljanje in širjenje osnovnih storitev in psihološke podpore za žrtve nasilja, zlasti ženske in otroke.

(b) Izobraževanje, znanje in spretnosti

- (i) podpora doseganju mednarodno dogovorjenih ciljev na področju izobraževanja s pomočjo globalnih pobud in partnerstev, s posebnim poudarkom na spodbujanju znanja, spretnosti in vrednot za trajnostni in vključujoč razvoj;
- (ii) spodbujanje izmenjave izkušenj, dobrih praks in inovacij na podlagi uravnovešenega pristopa k razvoju izobraževalnih sistemov;
- (iii) izboljšanje enakega dostopa do izobraževanja in njegove kakovosti, zlasti za pripadnike ranljivih skupin, migrante, ženske in dekleta, pripadnike verskih manjšin, invalide, osebe, ki živijo v nestabilnih razmerah, in v državah, ki so najdlje od uresničevanja svetovnih ciljev, ter zvišanje deleža oseb, ki zaključijo osnovno izobraževanje, in oseb, ki se vključijo v nižje srednje izobraževanje.

(c) Enakost spolov, krepitev vloge žensk ter zaščita pravic žensk in deklet

- (i) podpora nacionalnim, regionalnim in lokalnim programom, da bi spodbudili krepitev ekonomske in socialne vloge žensk in deklet ter jih spodbujali k vodenju in enakopravnemu sodelovanju v političnem življenju;
- (ii) podpora nacionalnim, regionalnim in globalnim pobudam, da bi spodbudili vključevanje načela enakosti spolov ter krepitev vloge žensk in deklet v politike, načrtovanje in proračune, med drugim v mednarodne, regionalne in nacionalne razvojne okvire in v program učinkovitosti pomoči; pomoč pri odpravi pristranskih praks izbiranja na podlagi spola;
- (iii) obravnava spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola ter podpora žrtvam takšnega nasilja.

(d) Otroci in mladi

- (i) boj proti trgovanju z otroki, vsem oblikam zlorabe in nasilja nad njimi ter vsem oblikam dela otrok, boj proti porokam otrok ter spodbujanje politik, kjer se upoštevata posebna ranljivost in potencial otrok in mladih, ter zaščita njihovih pravic, vključno z vpisom v matično knjigo ob rojstvu, interesov, izobrazbe, zdravja in virov preživetja, začeti s participacijo in krepitvijo njihove vloge;
- (ii) krepitev ozaveščenosti in zmogljivosti držav v razvoju, da lahko oblikujejo politike v korist otrok in mladih ter spodbujanje vloge otrok in mladih kot akterjev pri razvoju;
- (iii) podpora pripravi konkretnih strategij in ukrepov za reševanje posebnih problemov in izzivov, ki zadevajo otroke in mlade, zlasti na področjih zdravstva, izobraževanja in zaposlovanja, pri čemer je treba pri vseh zadevnih ukrepih upoštevati njihove največje koristi.

(e) Nediskriminacija

- (i) podpora lokalnim, regionalnim, nacionalnim in globalnim pobudam za spodbujanje nediskriminacije na podlagi spola, spolne identitete, rasnega ali etničnega porekla, kaste, veroizpovedi ali prepričanja, invalidnosti, bolezni, starosti in spolne usmerjenosti, in sicer z razvojem politik, načrtov in proračunov, pa tudi z izmenjavo dobrih praks ter strokovnega znanja in izkušenj;
- (ii) zagotavljanje obsežnejšega dialoga glede vprašanja nediskriminacije in zaščite zagovornikov človekovih pravic.

(f) Zaposlovanje, znanje in spretnosti, socialna zaščita in socialna vključenost

- (i) podpiranje visoke ravni produktivnega in dostojnega zaposlovanja, zlasti s podporo smotnim politikam in strategijam izobraževanja in zaposlovanja, poklicnemu usposabljanju za večje možnosti zaposlitve, ki upošteva potrebe in možnosti lokalnega trga dela, ter izboljšanju delovnih pogojev, tudi v sektorju sive ekonomije, spodbujanje dostojnega dela na podlagi osnovnih delovnih standardov Mednarodne organizacije dela, vključno z bojem proti delu otrok, in socialnega dialoga ter spodbujanje mobilnosti delovne sile ob upoštevanju in spodbujanju pravic migrantov;
- (ii) krepitev socialne kohezije, zlasti z vzpostavitvijo in krepitvijo trajnostnih sistemov socialne zaščite, vključno s sistemi socialnega zavarovanja za ljudi, ki živijo v revščini, in fiskalno reformo, povečanje zmogljivosti davčnih sistemov ter boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam, s čimer bi prispevali k večji enakosti in porazdelitvi bogastva;
- (iii) krepitev socialne vključenosti in enakosti spolov s sodelovanjem na področju enakopravnega dostopa do osnovnih storitev, delovnih mest za vse, krepitve vloge in spoštovanja pravic nekaterih skupin, zlasti migrantov, otrok in mladih, invalidov, žensk, avtohtonega prebivalstva in pripadnikov manjšin, da se zagotovi, da te skupine lahko sodelujejo in dejansko sodelujejo pri ustvarjanju blaginje in kulturne raznolikosti ter imajo od nje koristi.

(g) Rast, delovna mesta in vključevanje zasebnega sektorja

- (i) spodbujanje ukrepov za večje število in boljšo kakovost delovnih mest z razvijanjem konkurenčnosti in odpornosti lokalnih mikropodjetij in MSP ter njihovim vključevanjem v lokalno, regionalno in svetovno gospodarstvo, pomoč državam v razvoju, da se vključijo v regionalne in večstranske trgovinske sisteme;
- (ii) razvoj lokalnih obrti, ki prispevajo k ohranjanju lokalne kulturne dediščine;
- (iii) razvoj družbeno in ekološko odgovornega lokalnega zasebnega sektorja ter izboljšanje poslovnega okolja;
- (iv) spodbujanje učinkovitih gospodarskih politik, ki podpirajo razvoj lokalnega gospodarstva in lokalne industrije in so usmerjene v zeleno in vključujoče gospodarstvo, učinkovito rabo virov ter trajnostno potrošnjo in proizvodnjo;
- (v) spodbujanje uporabe elektronskih komunikacijskih sredstev kot orodja za podpiranje rasti v korist revnih v vseh sektorjih, da bi premostili digitalne neenakosti med državami v razvoju in industrijsko razviti državami ter neenakosti znotraj držav v razvoju in vzpostavili ustrezen politični in regulativni okvir na tem področju, ter spodbujanje razvoja potrebne infrastrukture ter uporabe storitev in aplikacij na podlagi informacijske in komunikacijske tehnologije;
- (vi) spodbujanje finančne vključenosti z omogočanjem dostopa do finančnih storitev in njihove učinkovite uporabe, npr. mikroposojil in prihrankov, mikro zavarovanj in nakazil, za mikropodjetja in MSP ter gospodinjstva, zlasti pa za prikrajšane in ranljive skupine.

(h) Kultura

- (i) spodbujanje medkulturnega dialoga, kulturne raznolikosti in spoštovanja enakega dostojanstva vseh kultur;
- (ii) krepitev mednarodnega sodelovanja, da bi spodbudili prispevek kulturnih panog h gospodarski rasti v državah v razvoju ter tako v celoti izkoristili zmožnost tega sodelovanja za boj proti revščini, vključno z reševanjem vprašanj, kot so dostop do trga in pravice intelektualne lastnine;
- (iii) spodbujanje spoštovanja družbenih, kulturnih in duhovnih vrednot avtohtonega prebivalstva in manjšin, da se povečata enakost in pravičnost v večnarodnostnih družbah v skladu s splošnimi človekovimi pravicami, do katerih je upravičen vsakdo, vključno z avtohtonim prebivalstvom in pripadniki manjšin;
- (iv) podpora kulturi kot obetavni gospodarski panogi za razvoj in rast.

IV. Prehranska in hranilna varnost ter trajnostno kmetijstvo

S sodelovanjem na tem področju se okrepijo sodelovanje, izmenjava znanja in izkušenj ter sposobnosti partnerskih držav v zvezi s štirimi stebri prehranske varnosti s pristopom, pri katerem se upoštevajo vprašanja enakosti spolov: razpoložljivost hrane (proizvodnja), dostop (vključno z zemljišči, infrastrukturo za prevoz hrane z območij s presežkom na območja s primanjkljajem, trgi, vzpostavljanjem nacionalnih zalog hrane in varnostnimi mrežami), izkoristek (programi prehranjevanja na družbeno zavedne načine) in stabilnost, pri čemer se obravnava tudi pravična trgovina in daje prednost petim razsežnostim: malim kmetijskim in živinorejskim gospodarstvom, predelavi živil za ustvarjanje dodane vrednosti, upravljanju, regionalnemu vključevanju in mehanizmom pomoči za ranljive prebivalce:

- (a) s spodbujanjem razvoja malih trajnostnih kmetijskih in živinorejskih gospodarstev z nizkoogljičnim varnim dostopom do tehnologije (vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami), ki temelji na ekosistemu in je odporen na podnebne spremembe, s priznavanjem, spodbujanjem in pospeševanjem lokalnih in avtonomnih strategij prilagajanja v zvezi s podnebnimi spremembami ter s storitvami za pospeševanje in tehničnimi storitvami, shemami za razvoj podeželja, ukrepi za produktivne in odgovorne naložbe v skladu z mednarodnimi smernicami, trajnostnim upravljanjem zemlje in naravnih virov, zaščito različnih vrst zemljiških pravic prebivalstva in zagotavljanjem dostopa do zemlje za lokalno prebivalstvo ter zaščito genetske raznolikosti v ugodnem gospodarskem okolju;
- (b) s podpiranjem okoljsko in družbeno odgovornega oblikovanja politik in upravljanja zadevnih sektorjev, vloge javnih in nejavnih akterjev pri njegovi ureditvi ter uporabe javnih dobrin, njegovih organizacijskih zmogljivosti, poklicnih organizacij in institucij;
- (c) s krepitvijo prehranske in hranilne varnosti s pomočjo ustreznih politik, vključno z varstvom biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov, politik za prilagajanje podnebnim spremembam, informacijskih sistemov, preprečevanja in obvladovanja kriz ter strategij prehranjevanja, usmerjenih na ranljive prebivalce, pri katerih se zberejo sredstva, potrebna za osnovno posredovanje, s katerim bi lahko preprečili veliko večino primerov podhranjenosti;
- (d) s spodbujanjem varnih in trajnostnih praks v celotni verigi preskrbe s hrano in krmo.

V. Migracije in azil

S sodelovanjem na tem področju se okrepijo dialog glede politik, sodelovanje, izmenjavo znanja in izkušenj ter zmogljivosti partnerskih držav, organizacij civilne družbe in lokalnih organov, da se podpre mobilnost oseb kot pozitiven element človekovega razvoja. Sodelovanje na tem področju, zasnovano na pristopu, ki temelji na pravicah in zajema vse človekove pravice, tj. državljanske in politične ali gospodarske, socialne in kulturne, obravnava izzive migracijskih tokov, vključno z migracijami jug-jug, položajem ranljivih migrantov, kot so mladoletniki brez spremstva, žrtve trgovine z ljudmi, prosilci za azil in migrantke, ter položajem otrok, žensk in družin, ki ostanejo v državah izvora:

- (a) s spodbujanjem upravljanja migracij na vseh ravneh, s posebnim poudarkom na družbenih in gospodarskih posledicah migracij, ter priznavanje osrednje vloge organizacij civilne družbe, tudi diaspor, in lokalnih organov pri obravnavanju migracij kot bistvenega sestavnega dela razvojne strategije;
- (b) z zagotavljanjem boljšega upravljanja migracijskih tokov v vseh njihovih razsežnostih, tudi s krepitvijo zmogljivosti vlad in drugih zadevnih deležnikov v partnerskih državah na področjih, kot so: zakonite migracije in mobilnost; preprečevanje nezakonitih migracij, tihotapljenja migrantov in trgovine z ljudmi; olajšanje trajne vrnitve nezakonitih migrantov ter podpora prostovoljnemu vračanju in ponovnemu vključevanju v družbo; zmogljivosti integriranega upravljanja meja; mednarodna zaščita in azil;
- (c) z doseganjem čim večjega razvojnega učinka povečane regionalne in globalne mobilnosti ljudi, zlasti dobro upravljanih delovnih migracij, izboljšanje vključevanja migrantov v namembnih državah, s spodbujanjem in zaščito pravic migrantov in njihovih družin s podporo oblikovanju in izvajanju preudarnih regionalnih in nacionalnih politik na področju migracij in azila, z vključevanjem razsežnosti migracij v druge regionalne in nacionalne politike ter s podporo udeležbi organizacij migrantov in lokalnih organov pri oblikovanju politik in spremljanju postopkov izvajanja politik;
- (d) z izboljšanjem splošnega razumevanja povezave med migracijami in razvojem, vključno z družbenimi in gospodarskimi posledicami vladnih politik, bodisi na področju migracij/azila bodisi v drugih sektorjih;
- (e) s krepitvijo zmogljivosti na področju azila in zmogljivosti sprejema v partnerskih državah.

Sodelovanje na tem področju se bo upravljalo usklajeno s Skladom za azil, migracije in vključevanje ter Skladom za notranjo varnost ob polnem spoštovanju načela usklajenosti politik za razvoj.

B. PROGRAM „ORGANIZACIJE CIVILNE DRUŽBE IN LOKALNI ORGANI“

V skladu s sklepi pobude Komisije o strukturiranem dialogu ter podporo Unije človekovim pravicom, demokraciji in dobremu upravljanju je cilj tega programa krepitev organizacij civilne družbe in lokalnih organov v partnerskih državah ter, če je v tej uredbi tako določeno, v Uniji, državah kandidatkah in morebitnih državah kandidatkah za članstvo. Namen programa je spodbujati okolje, ki omogoča sodelovanje državljanov ter ukrepanje in sodelovanje civilne družbe, izmenjavo znanja in izkušenj ter zmogljivosti organizacij civilne družbe in lokalnih organov v partnerskih državah v podporo mednarodno dogovorjenim razvojnim ciljem.

V tej uredbi so „organizacije civilne družbe“ nedržavni neprofitni akterji, ki delujejo neodvisno in odgovorno, vključujejo pa: nevladne organizacije, organizacije avtohtonih prebivalcev, organizacije nacionalnih in/ali narodnostnih manjšin, organizacije v diaspori, organizacije migrantov v partnerskih državah, lokalna trgovska združenja in lokalne skupine državljanov, zadruge, združenja delodajalcev in sindikate (socialne partnerje), organizacije, ki zastopajo ekonomske in socialne interese, organizacije za boj proti korupciji in goljufijam ter za spodbujanje dobrega upravljanja, organizacije, ki se borijo za državljanske pravice in proti diskriminaciji, lokalne organizacije (vključno z mrežami), ki delujejo na področju decentraliziranega regionalnega sodelovanja in povezovanja, potrošniške organizacije, ženske in mladinske organizacije, okoljske, izobraževalne, kulturne, raziskovalne in znanstvene organizacije, univerze, cerkve in verska združenja ter skupnosti, mediji ter vsa nevladna združenja in neodvisne ustanove, vključno z neodvisnimi političnimi ustanovami, ki lahko prispevajo k izvajanju ciljev te uredbe.

V tej uredbi „lokalni organi“ zajemajo veliko različnih podnacionalnih ravni in vej oblasti, kot so občine, skupnosti, okrožja, okraj, pokrajine, regije itd.

Ta program prispeva k:

- (a) vključujoči in močni družbi v partnerskih državah z okrepljenimi organizacijami civilne družbe in lokalnimi organi ter osnovnimi storitvami za prebivalstvo, ki potrebuje pomoč;
- (b) večji ozaveščenosti v Evropi glede razvojnih vprašanj ter mobilizaciji aktivne javne podpore v Uniji, državah kandidatkah in morebitnih kandidatkah za članstvo za zmanjšanje revščine in strategije trajnostnega razvoja v partnerskih državah;
- (c) povečani zmogljivosti evropskih in južnih mrež, platform in zvez civilne družbe in lokalnih organov za zagotovitev vsebinskega in neprekinjenega dialoga glede politik na področju razvoja ter za spodbujanje demokratičnega upravljanja.

Morebitne dejavnosti, ki naj bi jih podpiral ta program:

- (a) posredovanje v partnerskih državah, ki podpira ranljive in marginalizirane skupine z zagotavljanjem osnovnih storitev, ki se izvajajo s pomočjo organizacij civilne družbe in lokalnih organov;
- (b) razvoj zmogljivosti ciljnih akterjev, ki dopolnjujejo podporo v okviru nacionalnega programa, pri čemer so ukrepi namenjeni:
 - (i) ustvarjanju okolja, ki spodbuja sodelovanje državljanov in ukrepanje civilne družbe ter zmogljivosti organizacij civilne družbe, da bodo lahko učinkovito sodelovale pri oblikovanju politik in spremljanju postopkov izvajanja politik;
 - (ii) spodbujanju okrepljenega dialoga in boljšega medsebojnega delovanja organizacij civilne družbe, lokalnih organov, države in drugih akterjev na področju razvoja;
 - (iii) krepitevi zmogljivosti lokalnih organov, da bodo lahko učinkovito sodelovali v razvojnem procesu, ob priznavanju njihove posebne vloge in posebnosti;
- (c) povečanje ozaveščenosti javnosti glede razvojnih vprašanj, krepitev vloge ljudi, da bi postali dejavni in odgovorni državljani, ter spodbujanje formalnega in neformalnega izobraževanja za razvoj v Uniji, državah kandidatkah in morebitnih kandidatkah za članstvo, da se razvojna politika zasidra v evropski družbi, da se zagotovi večja podpora javnosti ukrepom proti revščini in pravičnejšim odnosom med razvitimi državami in državami v razvoju, da se poveča ozaveščenost glede vprašanj in težav, s katerimi se spopadajo države v razvoju in njihovi prebivalci, ter da se spodbujata pravica do razvojnega procesa, v katerem je mogoče v celoti udeležiti vse človekove pravice in temeljne svoboščine, in socialna razsežnost globalizacije;
- (d) usklajevanje, razvoj zmogljivosti in institucionalna krepitev mrež civilne družbe in lokalnih organov v okviru njihovih organizacij in med različnimi vrstami deležnikov, ki so dejavni v javni razpravi o razvoju, ter usklajevanje, razvoj zmogljivosti in institucionalna krepitev južnih mrež organizacij civilne družbe in lokalnih organov ter krovnih organizacij.

PRILOGA III

PODROČJA SODELOVANJA V OKVIRU VSEAFRIŠKEGA PROGRAMA

Vseafriški program podpira cilje in splošna načela strateškega partnerstva med Afriko in Unijo in Afriko. Spodbuja načeli partnerstva, osredotočenega na ljudi, in obravnavanja Afrike kot celote ter usklajenost med regionalno ravno in ravno celine. Osredotoča se na nadregionalne, celinske ali globalne dejavnosti v Afriki in skupaj z njo ter bo podpiral skupne pobude Afrike in EU v svetovnem okviru. Program zagotavlja podporo zlasti na naslednjih področjih v okviru partnerstva:

- (a) mir in varnost;
 - (b) demokratično upravljanje in človekove pravice;
 - (c) trgovina, regionalno povezovanje in infrastruktura (vključno v zvezi s surovinami);
 - (d) razvojni cilji tisočletja in mednarodno dogovorjeni novi razvojni cilji za obdobje po letu 2015;
 - (e) energetika;
 - (f) podnebne spremembe in okolje;
 - (g) migracije, mobilnost in zaposlovanje;
 - (h) znanost, informacijska družba in veselje;
 - (i) medsektorska vprašanja.
-

PRILOGA IV

OKVIRNE FINANČNE DODELITVE ZA OBDOBJE 2014–2020

(denarni zneski v milijonih EUR)

Skupaj	19 662
(1) Geografski programi	11 809 ⁽¹⁾
(a) po geografskih območjih	
(i) Latinska Amerika	2 500
(ii) južna Azija	3813
(iii) severna in jugovzhodna Azija	2870
(iv) srednja Azija	1072
(v) Bližnji vzhod	545
(vi) druge države	251
(b) po področjih sodelovanja	
(i) človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje	najmanj 15 %
(ii) vključujoča in trajnostna rast za človekov razvoj	najmanj 45 %
(2) Tematski programi	7 008
(a) svetovne javne dobrine in izzivi	5 101
(i) okolje in podnebne spremembe ⁽²⁾	27 %
(ii) trajnostna energija	12 %
(iii) človekov razvoj, vključno z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in kulturo	25 %
od tega:	
— zdravje	najmanj 40 %
— izobraževanje, znanje in spretnosti	najmanj 17,5 %
— enakost spolov, krepitev vloge žensk ter zaščita pravic žensk in deklet; otroci in mladi, nediskriminacija; zaposlovanje, znanje in spretnosti, socialna zaščita in socialna vključenost; rast, delovna mesta in vključevanje zasebnega sektorja, kultura	najmanj 27,5 %
(iv) prehranska in živilska varnost in trajnostno kmetijstvo	29 %
(v) migracije in azil	7 %
Vsaj 50 % sredstev, pred uporabo označevalcev na podlagi metodologije OECD (Rio označevalci), bo namenjenih za podnebne ukrepe in z okoljem povezane cilje.	
(b) organizacije civilne družbe in lokalni organi	1 907
(3) Vseafriški program	845

⁽¹⁾ Od tega je 758 milijonov EUR nedodeljenih sredstev.⁽²⁾ Načeloma bodo sredstva enakomerno porazdeljena med okolje in podnebne spremembe.

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

Izjava Evropskega parlamenta, Sveta Evropske unije in Evropske komisije o členu 5(2)(b)(ii) Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020

V zvezi z uporabo člena 5(2)(b)(ii) Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 veljajo ob začetku veljavnosti navedene uredbe naslednje partnerske države izjemoma za upravičene do dvostranskega sodelovanja, med drugim zaradi postopnega zmanjševanja dodeljevanja razvojne pomoči: Kuba, Kolumbija, Ekvador, Peru in Južna Afrika.

Izjava Evropske komisije o členu 5 Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020

Evropska komisija bo zaprosila za mnenje Evropskega parlamenta pred spremembo uporabe člena 5(2)(b)(ii) Uredbe (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020.

Izjava Evropske komisije o dodelitvi za osnovne storitve

Uredba št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 bi morala Uniji omogočiti, da prispeva k izpolnitvi skupne zaveze Unije k zagotavljanju neprekinjene podpore za človekov razvoj, da se izboljša življenje ljudi v skladu z razvojnimi cilji tisočletja. Vsaj 20 % pomoči, dodeljene na podlagi navedene uredbe, bo namenjene osnovnim socialnim storitvam, s poudarkom na zdravju in izobraževanju, ter sekundarnemu izobraževanju, pri čemer se priznava, da je nujno treba ohraniti določeno stopnjo prožnosti, na primer v primerih izredne pomoči. Podatki v zvezi s spoštovanjem te izjave bodo vključeni v letno poročilo iz člena 13 Uredbe št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje.

Izjava Evropskega parlamenta o ukinitvi pomoči, dodeljene v okviru finančnih instrumentov

Evropski parlament opozarja, da Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020, Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva, Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami ter Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ne vsebujejo izrecne navedbe, da je pomoč mogoče ukiniti v primerih, kadar država upravičenka ne spoštuje osnovnih načel, razglašanih v posameznem instrumentu, ter zlasti načel demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic.

Evropski parlament meni, da bi vsaka ukinitve pomoči v okviru teh instrumentov spremenila celotno shemo finančne pomoči, dogovorjene v okviru rednega zakonodajnega postopka. Evropski parlament je kot zakonodajalec in ena od dveh vej proračunskega organa zato pristojen, da v celoti izvaja svoje posebne pravice v zvezi s tem, če bi bilo treba sprejeti tako odločitev.
